

////////////////////////////////////
TOELICHTING 1:
KWETSBAAR GEBIED NATUUR DOOR
GEWESTELIJKE RUIMTELIJKE
UITVOERINGSPLANNEN (GRUP'S)
28.06.2022
////////////////////////////////////

INHOUD

1	Inleiding.....	3
2	Wat zijn Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen?	3
3	Welke bemesting is van toepassing in kwetsbaar gebied natuur door Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen?	4
3.1	Algemeen	4
3.2	Wat zijn de mogelijke afwijkingen op het bemestingsverbod?	5
3.2.1	Ontheffing	5
3.2.2	Huiskavel	11
3.2.3	Beheerovereenkomst 100 kg stikstof uit kunstmest per ha per jaar	11
3.3	Wanneer treden de bepalingen in werking?	12
3.4	Welke compensaties zijn er mogelijk?	12
3.4.1	Gebruikerscompensatie	12
3.4.2	Kapitaalschadecompensatie	13
3.5	Overzicht van de bemestingsrechten en -plichten in kwetsbaar gebied natuur door de GRUP's	15
3.5.1	Samenvatting	15
3.5.2	Bemestingsnormen als bemestingsverbod van toepassing is	16
3.5.3	Bemestingsnormen als ontheffing of huiskavel van toepassing zijn	16
3.5.4	Wat als er natuurrichtplannen opgemaakt worden in deze kwetsbare gebieden natuur?	16
4	Wat is de procedure voor de toekenning van kwetsbaar gebied natuur als een nieuw GRUP afgebakend wordt?	17
4.1	Vorbereidingen door de Mestbank	17
4.2	De kennisgeving	17
4.2.1	Algemeen	17
4.2.2	Welke percelen zijn niet opgenomen in de kennisgeving?	18
4.2.3	Wanneer ontvangt u de kennisgeving en wanneer treden de bepalingen in werking?	18
4.2.4	“Kennisgeving nieuwe afbakeningen kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen”	19
4.2.5	“Aanvraag tot correctie met betrekking tot de kennisgeving van de nieuwe afbakeningen kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen”.	22
4.3	Advies Verificatiecommissie en definitieve beslissing Mestbank	23
4.4	Wat gebeurt er als uw percelen kwetsbaar gebied natuur een niet-natuurbestemming krijgen door een GRUP?24	
5	Bij wie kunt u terecht voor meer informatie?	25
6	Bijlage: Biologische waarderingscodes die opgenomen zijn voor de afbakening van kwetsbaar gebied natuur: 26	

1 INLEIDING

Het Mestdecreet bepaalt dat de bestemmingen “natuur en reservaat” en “bos” van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP’s) afgebakend worden als kwetsbaar gebied natuur (art. 41bis).

In dit deel van de toelichting krijgt u informatie over de specifieke bemestingsbepalingen en over de rechten en de plichten die gelden op landbouwgebruikspercelen die in de bestemmingen “natuur en reservaat” en “bos” van de GRUP’s liggen. U leest tevens meer over de procedure van **kennisgeving** door de Mestbank aan de betrokken landbouwers, de wijze waarop de landbouwers een **aanvraag tot correctie** kunnen indienen bij de Mestbank als zij niet akkoord gaan met de toewijzingen die Mestbank gedaan heeft en de afhandeling van de ingediende aanvragen tot correctie door de Mestbank na advies van de **Verificatiecommissie**.

2 WAT ZIJN GEWESTELIJKE RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN?

Het decreet op de Ruimtelijke Ordening (18 mei 1999) bepaalt dat het vroegere systeem van gewestplanwijzigingen vervangen wordt door ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's). Deze plannen vertrekken steeds vanuit de visie van een ruimtelijk structuurplan. Ze worden door één van de volgende niveaus uitgewerkt: door het Vlaams gewest, door de provincie of door de gemeente. Het Mestdecreet houdt enkel rekening met **de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (of GRUP’s)**; niet met de provinciale of gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

De procedure van afbakening van GRUP’s wordt volledig voorbereid en uitgewerkt door het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend erfgoed (RWO) en beslist door de Vlaamse Regering. Voor de Vlaamse Regering een definitieve beslissing neemt over een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan krijgt elke burger of vereniging de gelegenheid opmerkingen, bezwaren of adviezen in te dienen. Dit kan tijdens het openbaar onderzoek, dat twee maanden duurt en dat volgt op de voorlopige vaststelling van het plan door de Vlaamse Regering. Na deze procedure volgt de definitieve vaststelling door de Vlaamse Regering en nadien de publicatie in het Belgisch Staatsblad. Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan treedt in werking 14 dagen na publicatie, tenzij anders vermeld in het GRUP. Voor vragen over zo’n GRUP neemt u het best contact op met de bevoegde diensten van RWO.

Het hele afbakeningsproces van GRUP’s is geen onderwerp van het Mestdecreet. Met andere woorden, het Mestdecreet en de procedure over de toekenning van kwetsbaar gebied natuur kan niet aangegrepen worden om de afbakening van het GRUP en de bestemmingen aan te vechten.

3 WELKE BEMESTING IS VAN TOEPASSING IN KWETSBAAR GEBIED NATUUR DOOR GEWESTELIJKE RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN?

3.1 ALGEMEEN

In de bestemmingen “natuur en reservaat” en “bos” binnen de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen geldt een **bemestingsverbod**. Dat betekent dat elke vorm van bemesting verboden is, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing waarbij **2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis (2 GVE/ha, jaar)** worden toegelaten.

Ook op percelen kleiner dan 1 ha, moet de norm van 2 GVE/ha, jaar gerespecteerd worden. Zo is op een perceel van 0,5 ha slechts 1 GVE op jaarbasis toegelaten.

Op bepaalde percelen is onder bepaalde omstandigheden een versoepeling van het strenge bemestingsverbod mogelijk (zie 3.2.). De biologische waardering van het perceel speelt hierin een fundamentele rol.

De biologische waarderingscode wordt toegekend op basis van de biologische waarderingskaart van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO).

Het Mestdecreet groepeert de biologische waarderingscodes tot 4 groepen natuur:

- **halfnatuurlijke graslanden (GGN)**: dit is een groepering van
  - o de halfnatuurlijke graslanden
  - o de graslanden Hp*, Hpr*, Hpr + Da, Hr
  - o de graslanden Hpr* + Da
  - o de graslanden Hpr* met elementen van Mr, Mc, Hu, Hc.
- **potentieel belangrijke graslanden (GGI)**
- **intensieve graslanden (GGO)**
- **akkers (GGA)**

Achteraan in deze toelichting, vindt u een bijlage met uitleg over de verschillende biologische waarderingscodes die in het Mestdecreet van belang zijn.

3.2 WAT ZIJN DE MOGELIJKE AFWIJINGEN OP HET BEMESTINGSVERBOD?

Zoals hierboven vermeld, zijn op bepaalde percelen afwijkingen van het bemestingsverbod mogelijk. De biologische waardering van het perceel is daarin doorslaggevend. De volgende instrumenten zijn uitgewerkt: **ontheffing, huiskavel en beheerovereenkomsten.**

3.2.1 Ontheffing

Door ontheffing wordt het perceel vrijgesteld van het bemestingsverbod en gelden dus de algemene bemestingsnormen en bepalingen van kwetsbaar gebied water op voorwaarde uiteraard dat het perceel niet ligt in andere kwetsbare gebieden met verstrengde bemestingsnormen zoals fosfaatverzadigd gebied en grondwaterwingebieden zone I.

Ontheffing betekent dat het perceel dezelfde plichten én rechten geniet als een perceel dat in kwetsbaar gebied water ligt. Een perceel met ontheffing komt niet in aanmerking voor de gebruikerscompensatie.

De ontheffing wordt ambtshalve toegekend door de Mestbank. U kunt er geen afstand van doen. Door overdrachten kan de ontheffing verloren gaan. De ontheffing is een uitdovend instrument.

Initiële toekenning van ontheffing

Nadat een GRUP definitief goedgekeurd is, start de Mestbank met de voorbereiding van de kennisgeving. Daarbij onderzoekt de Mestbank of de ontheffing van toepassing is op de percelen. Bij de initiële toekenning van ontheffing aan een perceel wordt bijgehouden of het perceel tot een natuurlijk persoon behoort, of tot een rechtspersoon of tot een Vereniging of Vennootschap zonder Rechtspersoonlijkheid (VVZRL; ook feitelijke vereniging genoemd). Dit is noodzakelijk om de correcte overdrachtsregels te kunnen toepassen en op te volgen (zie hieronder). De ontheffing wordt initieel toegekend als:

het perceel behoort tot de groepen natuur “intensieve graslanden (GGO)” of “akkers (GGA)”.

de landbouwer het perceel in gebruik had (op basis van de gegevens van de verzamelaanvraag)

- o in 2008 bij de GRUP's die definitief vastgesteld werden vóór 1 januari 2009,
- o in het jaar vóór definitieve vaststelling bij de GRUP's die definitief vastgesteld worden ná 1 januari 2009.

Overdrachtsregels

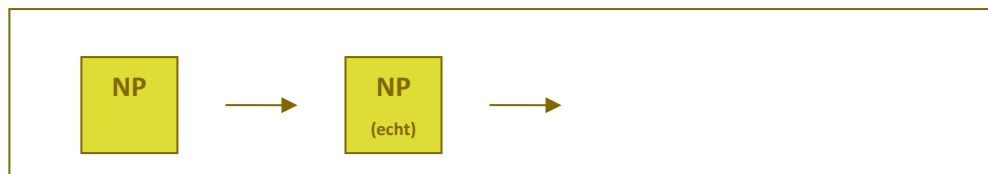
Als een landbouwer een perceel waarop ontheffing van toepassing is, in gebruik neemt of als de structuur van de rechtspersoon wijzigt, dan kan de ontheffing verloren gaan. Seizoenspacht vormt op deze laatste een uitzondering: het gebruik op 1 januari is doorslaggevend om te bepalen of de ontheffing behouden blijft of niet. De gebruiker en de eventuele overdrachtsgegevens worden via de verzamelaanvraag geïnventariseerd. Eens de ontheffing verloren gegaan is, dan kan die niet meer terug ingesteld worden.

Hieronder volgt een overzicht van de verschillende situaties.

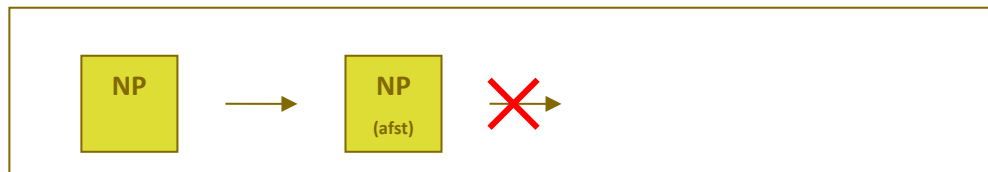
SITUATIE 1: ONTHEFFING IS INITIEEL TOEGEKEND AAN EEN PERCEEL VAN EEN NATUURLIJKE PERSOON (NP)

a) Bij **overdracht** van een perceel met ontheffing **aan een andere natuurlijke persoon**, blijft de ontheffing:

- steeds behouden als de overnemer de echtgenoot ($NP_{(echt)}$) is van de overlatende natuurlijke persoon.

- eenmalig behouden als de overnemer een afstammeling of een aangenomen kind is, een afstammeling of aangenomen kind van zijn echtgenoot of de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind van de overlater ($NP_{(afst)}$). Bij elke volgende overdracht van het perceel gaat de ontheffing onherroepelijk verloren.

- niet behouden, maar wordt ze stopgezet als de overnemende natuurlijke persoon een andere verwantschap heeft dan alle hierboven vermelde verwantschappen ($NP_{(and)}$).

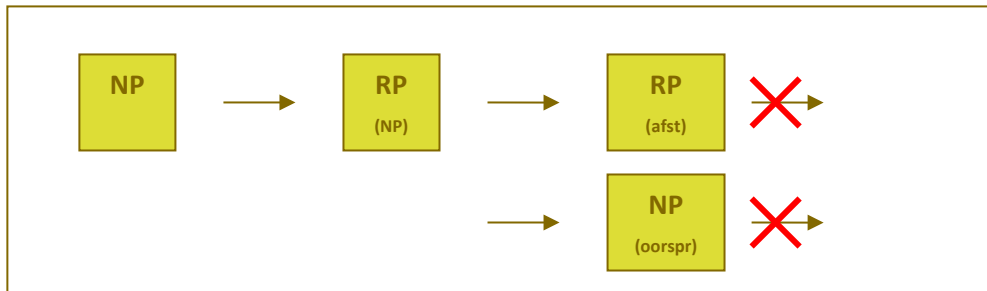

b) Bij **overdracht** van een perceel met ontheffing **aan een rechtspersoon**, blijft de ontheffing:

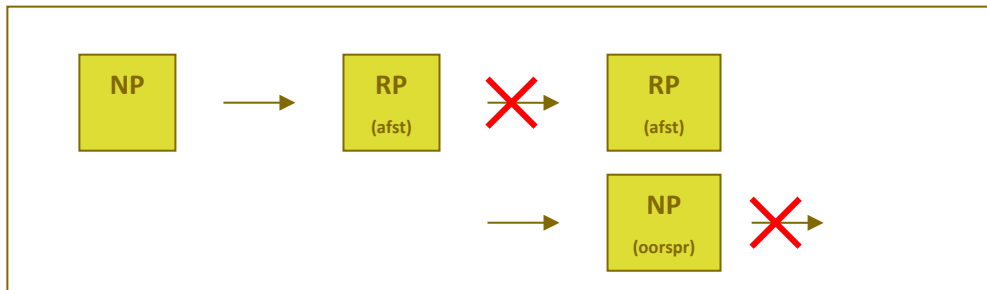
- eenmalig behouden op voorwaarde dat de overlatende (natuurlijke) persoon optreedt als zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder van de rechtspersoon ($RP_{(NP)}$). Als zijn mandaat van zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder wordt stopgezet, vervalt de ontheffing behalve als zijn mandaat wordt overgenomen door zijn echtgenoot, door een afstammeling of aangenomen kind, door een afstammeling of aangenomen kind van zijn echtgenoot of door de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind ($RP_{(afst)}$). De

overlatende natuurlijke persoon behoudt eveneens de ontheffing als hij als natuurlijke persoon ($NP_{(oorspr)}$) het perceel terug in gebruik neemt na overdracht van de vermelde rechtspersoon ($RP_{(afst)}$).

- eenmalig behouden op voorwaarde dat zijn echtgenoot, een afstammeling of aangenomen kind, een afstammeling of aangenomen kind van zijn echtgenoot, of de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind optreden als zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder ($RP_{(afst)}$). Als hun mandaat van zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder wordt stopgezet, vervalt de ontheffing. De overlatende natuurlijke persoon behoudt weliswaar de ontheffing als hij als natuurlijk persoon ($NP_{(oors)}$) het perceel terug in gebruik neemt na overdracht van de vermelde rechtspersoon ($RP_{(NP)}$).

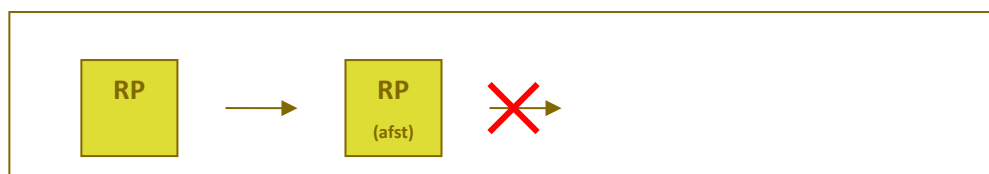
- niet behouden maar wordt ze stopgezet als andere personen dan alle hierboven vermelde verwantschappen het mandaat van zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder opnemen ($RP_{(and)}$)

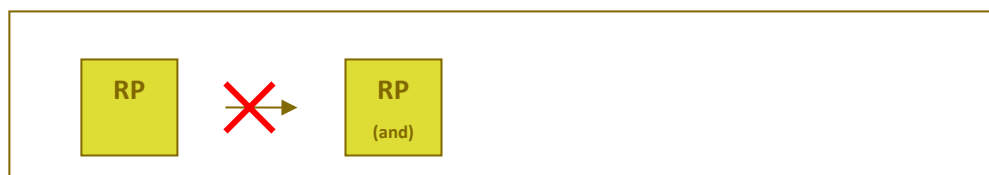
- c) Bij **overdracht** van een perceel met ontheffing **aan een VVZRL (Vereniging of Vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid)**: Zie hieronder onder Situatie 3.

SITUATIE 2 : ONTHEFFING IS INITIEEL TOEGEKEND AAN EEN PERCEEL VAN EEN RECHTSPERSOON (RP)

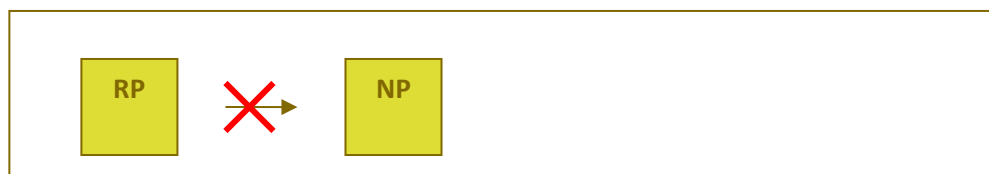
- a) Bij **wijziging van de structuur van de rechtspersoon**, blijft de ontheffing
- eenmalig behouden op voorwaarde dat het mandaat van de zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder bij beëindiging overgenomen wordt door zijn echtgenoot, een afstammeling of aangenomen kind, een afstammeling of aangenomen kind van zijn echtgenoot of de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind (RP_(afst)).

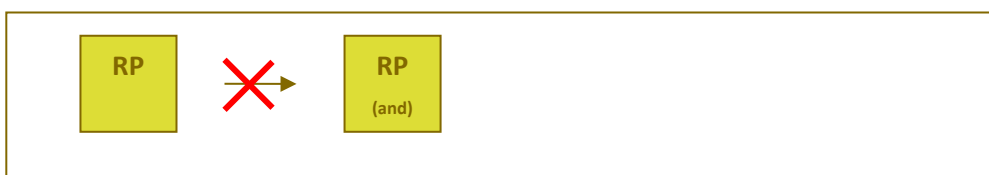
- niet behouden maar wordt ze stopgezet als het mandaat van de zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder stopgezet wordt én niet overgenomen wordt door de hierboven vermelde verwantschappen (RP_(and)).

- b) Bij **overdracht** van het perceel met ontheffing **aan een natuurlijke persoon (NP)**, wordt de ontheffing stopgezet .

- c) Bij **overdracht** van het perceel met ontheffing **aan een andere rechtspersoon (RP_(and))**, wordt de ontheffing stopgezet.

- d) Bij **overdracht** van het perceel met ontheffing aan een **VVZRL (Vereniging of Vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid)** wordt de ontheffing stopgezet.

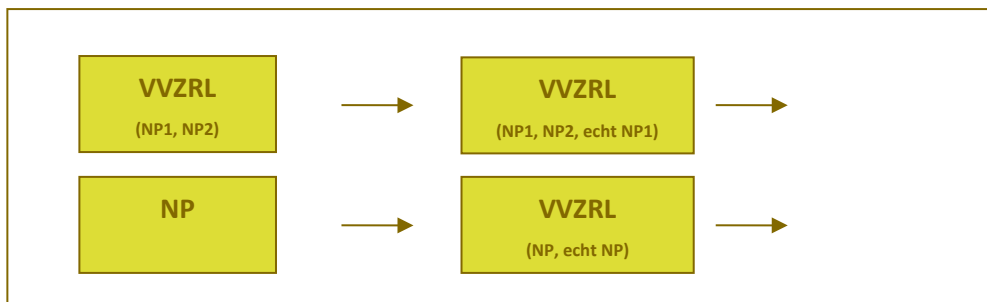

SITUATIE 3 : ONTHEFFING IS INITIEEL TOEGEKEND AAN EEN PERCEEL VAN EEN VVZRL(*)
 OF
 ONTHEFFING IS INITIEEL TOEGEKEND AAN EEN PERCEEL VAN EEN NATUURLIJKE PERSOON, MAAR
 WORDT OVERGEDRAGEN AAN EEN VVZRL(*)

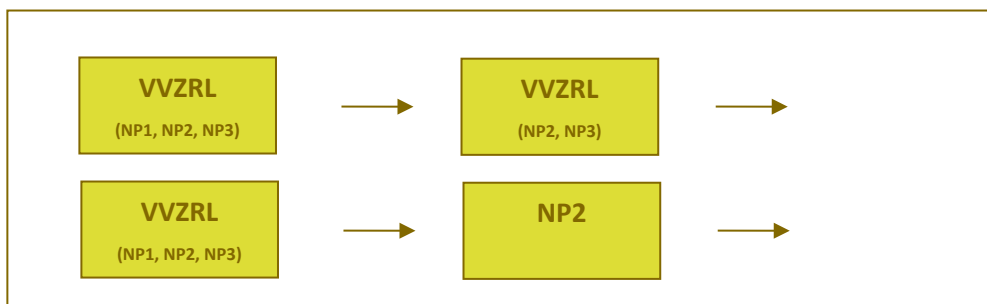
(*) VVZRL = Vereniging of Vennootschap zonder Rechtspersoonlijkheid; ook feitelijke vereniging genoemd.

- a) De ontheffing blijft steeds behouden:

- als in het bedrijf van de overlatende landbouwer de echtgeno(o)t(e) van één of meerdere leden instapt en dus een VVZRL vormt.

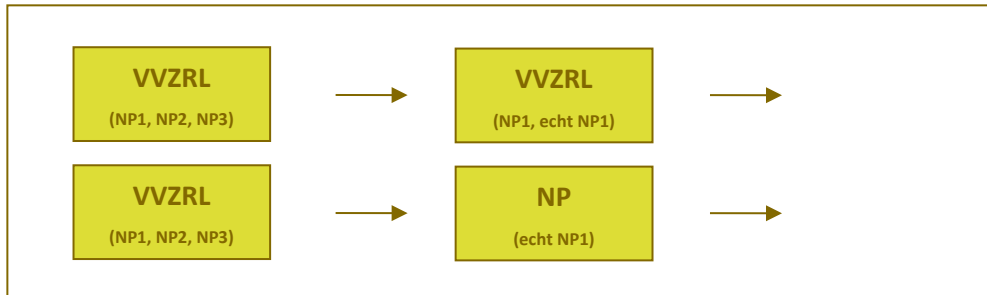

- als uit de overlatende VVZRL één of meerdere leden stappen.

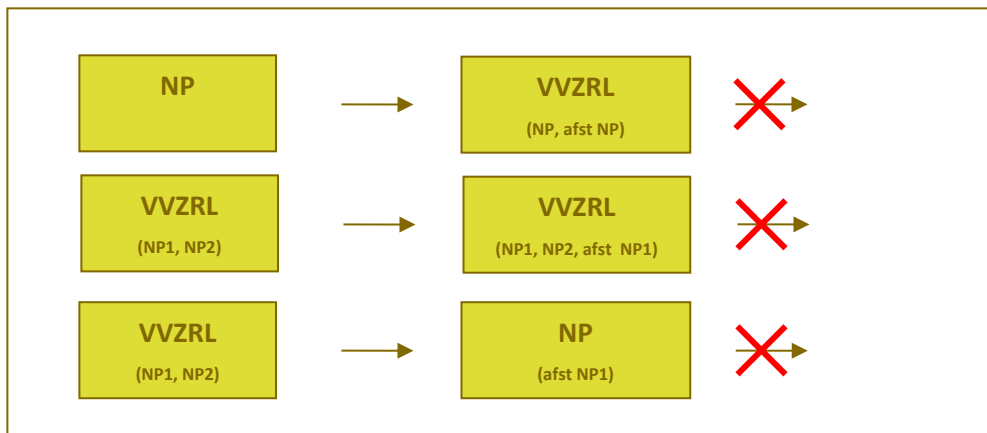
////////////////////////////////////

- bij een combinatie van vorige 2 puntjes: één of meerdere leden stappen uit de overlatende VVZRL en de echtgen(o)t(e) van één of meerdere leden van de overlatende VVZRL stappen erin.

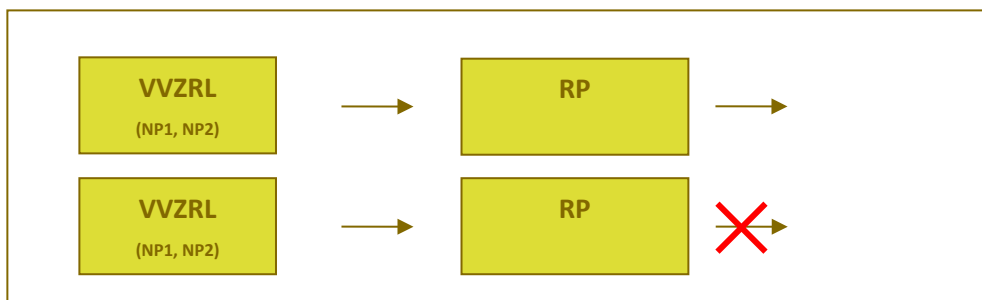

b) ontheffing blijft eenmalig behouden als:

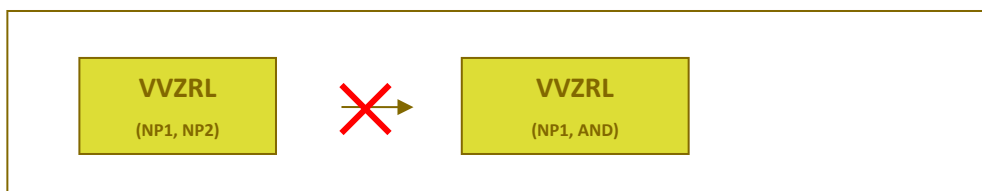
- in het bedrijf van de overlatende landbouwer een afstammeling of een aangenomen kind instapt, of een afstammeling of aangenomen kind van de echtgenoot of de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind van een lid van het bedrijf van de overlatende landbouwer. Dat kan al dan niet in combinatie met overdrachten beschreven onder punt a).

- de VVZRL overgaat naar een rechtspersoon waarvan de zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder van de rechtspersoon:
  - één of meerdere leden zijn van de overlatende VVZRL
  - een afstammeling of een aangenomen kind is, een afstammeling of aangenomen kind van de echtgenoot of de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind van één of meerdere leden van de overlatende VVZRL.

c) de ontheffing wordt stopgezet als het een andere overdracht betreft dan de hierboven vermelde overdrachten.

3.2.2 Huiskavel

De huiskavel is het perceel (of de percelen) die met de vergunde woning of met de vergunde stal(len) een ononderbroken ruimtelijk geheel vormt (vormen). Dat geheel is duidelijk afgebakend door een herkenbaar specifiek gebruik of door een duidelijk herkenbaar element in het landschap (waterlopen, sloten, wegen, ...).

Op de huiskavel geldt geen bemestingsverbod maar zijn de algemene bemestingsnormen en bepalingen van kwetsbaar gebied water van toepassing op voorwaarde uiteraard dat het perceel niet ligt in andere kwetsbare gebieden met verstrengde bemestingsnormen zoals fosfaatverzadigd gebied en grondwaterwingebieden zone I. Dat betekent dat de huiskavel net zoals een perceel met ontheffing dezelfde plichten én rechten geniet als een perceel dat in kwetsbaar gebied water ligt. De huiskavel komt niet in aanmerking voor de voor de gebruikerscompensatie.

De toekenning van de huiskavel gebeurt door de Mestbank op basis van de verzamelaanvraag van het jaar waarin de definitieve vaststelling van het GRUP gebeurde. Alle groepen natuur komen in aanmerking voor de toekenning van huiskavel.

3.2.3 Beheerovereenkomst 100 kg stikstof uit kunstmest per ha per jaar

Op percelen die behoren tot de groep natuur “potentieel belangrijke graslanden (GGI)” is bovenop de norm van 2 GVE/ha, jaar een supplementaire bemesting van maximaal 100 kg stikstof uit kunstmest per ha en per jaar toegestaan op voorwaarde dat u daarvoor een beheerovereenkomst sluit met de Vlaamse

Landmaatschappij. Deze overeenkomst kunt u jaarlijks aanvragen via de verzamelaanvraag van het Departement Landbouw en Visserij.

3.3 WANNEER TREDEN DE BEPALINGEN IN WERKING?

Voor de inwerkingtreding van de bemestingsbepalingen op percelen die in GRUP's liggen, wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- **GRUP's die afgebakend werden tot en met eind 2008:** de datum van inwerkingtreding is 1 januari 2009;
- **GRUP's die afgebakend worden na 1 januari 2009:** de datum van inwerkingtreding is 1 januari van het jaar volgend op het jaar van de definitieve vaststelling van het GRUP. Uitzondering hierop zijn de GRUP's waarvan in de voorschriften opgenomen is dat de bestemming "natuur en reservaat" of "bos" niet onmiddellijk van toepassing is maar pas later gerealiseerd wordt (gefaseerd GRUP). In dat geval treden de bepalingen van het Mestdecreet in werking op 1 januari van het jaar waarin de bestemming "natuur en reservaat" of "bos" gerealiseerd moet zijn.

3.4 WELKE COMPENSATIES ZIJN ER MOGELIJK?

3.4.1 Gebruikerscompensatie

De gebruikerscompensatie is een vergoeding voor gebruikers van gronden die door een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een bestemmingswijziging ondergaan van agrarisch gebied naar een bestemming "bos" of "natuur en reservaat" en daardoor een gebruiksschade lijden. De vergoeding is een eenmalige compensatie voor de effectief geleden gebruiksschade als gevolg van de bestemmingswijziging en het daaruit voortvloeiend bemestingsverbod.

Wanneer komt uw gebruik perceel in aanmerking voor deze gebruikerscompensatie?

Gebruikspercelen die door een **gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan** (GRUP) een bestemmingswijziging ondergaan **van een landbouwbestemming naar een bestemming "natuur en reservaat", "bos"** komen in aanmerking voor de gebruikerscompensatie als de percelen daardoor **het bemestingsverbod** opgelegd krijgen door het Mestdecreet (incl. percelen geclassificeerd onder de groep natuur "Potentieel belangrijke graslanden") én als in het jaar vóór de definitieve vaststelling van het GRUP de percelen aangegeven werden via de verzamelaanvraag. Percelen in beheer van Natuurpunt vzw of ANB met contractuele nulbemesting ondervinden door het GRUP geen bijkomende bemestingsbeperkingen en dus geen bijkomende schade.

Op de kennisgeving van de Mestbank is te zien of het gebruik perceel in aanmerking komt voor de gebruikerscompensatie.

Er is wel een belangrijk aandachtspunt. Het Mestdecreet bepaalt dat als een perceel voor meer dan de helft in kwetsbaar gebied natuur ligt, het hele perceel als kwetsbaar gebied natuur aangeduid wordt. Het bemestingsverbod is dan ook van toepassing op het hele perceel. Maar voor de gebruikerscompensatie zal enkel

het deel dat effectief binnen de natuurbestemmingen van het GRUP ligt, vergoed worden. Het is dus mogelijk dat niet het hele perceel vergoed wordt, maar slechts een deel ervan.

Waar kunt u terecht voor een aanvraag van de gebruikerscompensatie?

U kunt een aanvraag voor de gebruikerscompensatie doen **binnen het jaar na de effectieve inwerkingtreding van het bemestingsverbod**. Concreet: percelen die in kwetsbaar gebied natuur liggen door een GRUP, krijgen het bemestingsverbod opgelegd vanaf 1 januari volgend op de definitieve vaststelling van het GRUP. U kunt een aanvraag voor gebruikerscompensatie indienen vanaf 1 januari van het jaar waarop het bemestingsverbod effectief ingegaan is tot uiterlijk 31 december van datzelfde kalenderjaar. In een gefaseerd GRUP kunt u uw aanvraag doen vanaf 1 januari van het jaar waarin de natuurbestemming gerealiseerd zal worden (volgens voorschriften van het GRUP) tot uiterlijk 31 december van dat kalenderjaar.

Aanvraagformulieren en meer informatie over gebruikerscompensatie, vindt u op de VLM-website:

<https://www.vlm.be/nl/themas/kapitaalschadegerbruikerscompensatie>

Wat is nog belangrijk om te weten over de gebruikerscompensatie?

U kunt als landbouwer zowel genieten van de gebruikerscompensatie als van de kapitaalschadecompensatie op voorwaarde dat u zowel gebruiker als eigenaar bent van de percelen én de percelen voldoen aan de voorwaarden.

De gebruikerscompensatie wordt berekend door de VLM met de gegevens van het bedrijf gekend bij het en de Mestbank en de effectief geleden gebruiksschade.

Voor de uitkering van de gebruikerscompensatie geldt een minimum oppervlakte. Enkel aanvragen voor een uitkeringsgerechtigde oppervlakte van minstens 50 are zullen uitbetaald worden.

Enkel GRUP's afgebakend na 1 januari 2008 komen in aanmerking voor de gebruikerscompensatie.

3.4.2 Kapitaalschadecompensatie

Als eigenaar van percelen die een bestemmingswijziging van landbouw naar "natuur en reservaat", "bos" of "overig groen" ondergaan door ruimtelijke uitvoeringsplannen, kunt u aanspraak maken op de kapitaalschadecompensatie. Dit is een compensatie voor de financiële schade van de eigenaar door de bestemmingswijziging. Een aanvraag voor kapitaalschadecompensatie heeft steeds betrekking op kadastrale percelen.

Wanneer komt uw kadastraal perceel in aanmerking voor de kapitaalschadecompensatie?

Kadastrale percelen die door een **gewestelijk, provinciaal of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan** een bestemmingswijziging ondergaan **van een landbouwbestemming naar een bestemming "natuur en reservaat", "bos" of "overig groen"**, komen in aanmerking voor de kapitaalschadecompensatie als in het jaar vóór de

definitieve vaststelling van het GRUP die percelen aangegeven werden via de verzamelaanvraag. Het bemestingsverbod moet niet van toepassing zijn voor de kapitaalschadecompensatie. Ook percelen met ontheffing of huiskavels komen in aanmerking.

De kapitaalschadecompensatie zal enkel vergoed worden voor het deel van het perceel dat effectief binnen de bedoelde bestemmingswijzigingen ligt. Het is dus mogelijk dat niet het hele kadastrale perceel vergoed wordt, maar slechts een deel ervan.

Op de kennisgeving van de Mestbank is te zien of het gebruik perceel in aanmerking komt voor de kapitaalschadecompensatie. De kennisgeving vermeldt enkel die gebruik perceelen die kwetsbaar gebied natuur worden door het Mestdecreet (= bestemmingen "natuur en reservaat" en "bos"). De aanvraag voor een kapitaalschadecompensatie moet gebeuren voor kadastrale percelen (geen gebruik perceelen).

Daarnaast is de kapitaalschadecompensatie ook nog bedoeld voor eigenaars die door een provinciaal of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een bestemmingswijziging van landbouw naar "natuur en reservaat", "bos" ondergaan. Deze gebruik perceelen zijn niet opgenomen in de kennisgeving. Hetzelfde geldt voor een bestemmingswijziging van landbouw naar "overig groen" die ook in aanmerking komen voor de kapitaalschadecompensatie.

Waar kunt u terecht voor een aanvraag van de kapitaalschadecompensatie?

Aanvragen voor kapitaalschadecompensatie kunt u indienen binnen één jaar na het verlijden van de verkoopakte of de inbreng in een vennootschap. Op het ogenblik van de inwerkingtreding van de bestemmingswijziging of de beschikking, bent u titularis van ten minste het naakte eigendomsrecht van het perceel, werd het aan u geschonken (kosteloze overdracht) of via testament geërfd.

Voor een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is de datum van inwerkingtreding 14 dagen na de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad. U kunt dan een aanvraag voor kapitaalschadecompensatie indienen vanaf de 14de dag na publicatie van het GRUP in het Belgisch Staatsblad. Aanvraagformulieren en meer informatie over de kapitaalschadecompensatie vindt u op de VLM-website:

<https://www.vlm.be/nl/themas/kapitaalschadecompensatie>

Wat is nog belangrijk om te weten over de kapitaalschadecompensatie?

U kan als landbouwer zowel genieten van de gebruikerscompensatie als van de kapitaalschadecompensatie op voorwaarde dat u zowel gebruiker als eigenaar bent van de percelen.

Voor de uitkering van de kapitaalschadecompensatie geldt een minimum oppervlakte. Enkel aanvragen voor een uitkeringsgerechtigde oppervlakte van minstens 50 are zullen uitbetaald worden.

Enkel GRUP's afgebakend na 1 januari 2008 komen in aanmerking voor de kapitaalschadecompensatie.

3.5 OVERZICHT VAN DE BEMESTINGSRECHTEN EN -PLICHTEN IN KWETSBAAR GEBIED NATUUR DOOR DE GRUP'S

3.5.1 Samenvatting

Hieronder volgt een overzicht van de bemestingsrechten en -plichten die gelden op landbouwpercelen in de bestemmingen “natuur en reservaat” en “bos” van de GRUP's per groep natuur.

- **Halfnatuurlijke graslanden (GGN):**
  - Er geldt een bemestingsverbod met uitzondering van 2 GVE/ha, jaar door begrazing.
  - Het perceel komt niet in aanmerking voor een beheerovereenkomst 100 kg N/ha, jaar uit kunstmest.
  - Ontheffing is niet van toepassing.
  - Op de huiskavel zijn de algemene bemestingsnormen geldig. De huiskavel geniet dezelfde plichten én rechten als een perceel dat in kwetsbaar gebied water ligt. De huiskavel komt ook niet in aanmerking voor de gebruikerscompensatie.
- **Potentieel belangrijke graslanden (GGI):**
  - Er geldt een bemestingsverbod met uitzondering van 2 GVE/ha, jaar door begrazing.
  - Het perceel komt in aanmerking voor een beheerovereenkomst 100 kg N/ha, jaar uit kunstmest. De percelen waarop de landbouwer deze overeenkomst wil toepassen, worden jaarlijks aangeduid op de verzamelaanvraag.
  - Ontheffing is niet van toepassing.
  - Op de huiskavel zijn de algemene bemestingsnormen geldig. De huiskavel geniet dezelfde plichten én rechten als een perceel dat in kwetsbaar gebied water ligt. De huiskavel komt ook niet in aanmerking voor de gebruikerscompensatie.
- **Intensieve graslanden (GGO) en Akkers (GGA):**
  - Er geldt een bemestingsverbod met uitzondering van 2 GVE/ha, jaar door begrazing.
  - Het perceel komt niet in aanmerking voor een beheerovereenkomst 100 kg N/ha, jaar uit kunstmest.
  - Ontheffing is mogelijk. Dan zijn de algemene bemestingsnormen van toepassing. Percelen met ontheffing genieten dezelfde plichten én rechten als percelen die in kwetsbaar gebied water liggen. Het perceel komt niet in aanmerking voor de gebruikerscompensatie.
    - **Toekenning ontheffing:**
      - Voor GRUP's die vastgesteld zijn vóór 1 januari 2009: aan de landbouwer die het perceel in gebruik heeft in 2008.
      - Voor GRUP's die vastgesteld zijn ná 1 januari 2009: aan de landbouwer die het perceel in gebruik heeft in het jaar vóór het jaar van definitieve vaststelling van het GRUP.
    - **Overdrachtsregels:** de ontheffing is uitdovend en kan verloren gaan door overdracht van het perceel of een wijziging in de structuur van de rechtspersoon. De specifieke

overdrachtsregels met behoud van ontheffing zijn wel van toepassing (zie 3.2.2, overdrachtsregels).

- Op de huiskavel zijn de algemene bemestingsnormen geldig. De huiskavel geniet dezelfde plichten én rechten als een perceel dat in kwetsbaar gebied water ligt. De huiskavel komt ook niet in aanmerking voor de gebruikerscompensatie.

3.5.2 Bemestingsnormen als bemestingsverbod van toepassing is

	Werkzame N (kg/ha, jaar)		Dierlijke N (kg/ha, jaar)
	niet-zandgrond	zandgrond	
Grasland	34 ⁽¹⁾⁽³⁾	34 ⁽¹⁾⁽³⁾	170 ⁽¹⁾⁽²⁾
Akkerland	0	0	0

⁽¹⁾ De maximale hoeveelheid werkzame stikstof mag uitsluitend door begrazing afgezet worden.

⁽²⁾ Bemesting alleen via begrazing door maximum 2 grootvee-eenheden/ha op jaarbasis. 2 GVE komt overeen met 170 kg N/ha per jaar. Die hoeveelheid mag uitsluitend door begrazing afgezet worden.

⁽³⁾ Voor percelen gelegen in het BWK-gebied "Potentieel belangrijk grasland" kan jaarlijks een beheerovereenkomst 100 kg N/ha, jaar uit kunstmest aangevraagd worden via de verzamelaanvraag van het Departement Landbouw en Visserij. In dat geval mag 100 kg N/ha, jaar uit kunstmest extra opgebracht worden.

3.5.3 Bemestingsnormen als ontheffing of huiskavel van toepassing zijn

Als ontheffing of de huiskavelregeling van toepassing zijn dan gelden de algemene bemestingsnormen op voorwaarde dat de percelen niet in andere kwetsbare gebieden liggen met verstrengde bemestingsnormen, zoals fosfaatverzaaid gebied en grondwaterwingsgebied zone 1. De normen staan op de website van de VLM: <https://www.vlm.be/nl/themas/Mestbank/bemesting/aanwenden-van-mest/bemestingsnormen/brochures-normen-en-richtwaarden/Paginas/default.aspx>

3.5.4 Wat als er natuurrichtplannen opgemaakt worden in deze kwetsbare gebieden natuur?

Op basis van natuurrichtplannen voor behoud, herstel en ontwikkeling van de natuur een ontheffing worden gegeven die in de tijd en in bemestingsniveau versoepeld is tot maximum de algemene forfaitaire bemestingsnormen. Maar de bemestingsnormen kunnen ook verstrengd worden onder invloed van natuurrichtplannen om het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur te stimuleren (mits een vergoeding voor de inkomstenverliezen). Als er een natuurrichtplan opgemaakt is, gelden de normen die daarin zijn opgenomen.

4 WAT IS DE PROCEDURE VOOR DE TOEKENNING VAN KWETSBAAR GEBIED NATUUR ALS EEN NIEUW GRUP AFGEBAKEND WORDT?

Zodra de definitieve vaststelling door de Vlaamse Regering beslist is, moet de Mestbank het kwetsbaar gebied natuur aanduiden met de bijhorende bemestingsrechten en -plichten en kenbaar maken aan de betrokken landbouwers. Daarbij geldt de onderstaande werkwijze.

4.1 VOORBEREIDINGEN DOOR DE MESTBANK

- **Inbouwen van de bestemmingen “natuur en reservaat” en “bos” van het GRUP in de Mestbankdatabank** met aanduiding van de percelen die tot deze afbakeningen behoren. Het perceel ligt in het kwetsbaar gebied natuur als het voor 50% of meer gelegen is in de vermelde bestemmingen.
- **Classificeren van percelen.** Daarbij wordt op basis van de verzamelaanvraag een onderscheid gemaakt tussen
  - o graslandpercelen: van alle graslandpercelen wordt de biologische waarderingscode (BWK) bepaald. Hierbij maakt de Mestbank gebruik van de recentste versie van de biologische waarderingskaart. Op basis hiervan gebeurt vervolgens een indeling naar de volgende groepen natuur:
    - halfnatuurlijke graslanden en andere waardevolle graslanden (GGN):
    - potentieel belangrijke graslanden (GGI)
    - intensieve graslanden (GGO)
  - o akkerbouwpercelen (GGA): er wordt geen BWK bepaald.
- **Bepalen van ontheffing.** Enkel intensieve graslanden (GGO) en akkerbouwpercelen (GGA) komen in aanmerking voor ontheffing. Daarbij wordt gekeken naar de voorwaarden beschreven onder 3.2.1. *Ontheffing, Initiële toekenning van ontheffing.*
- **Toekenning huiskavel** volgens de definitie (zie 3.2.2).

4.2 DE KENNISGEVING

4.2.1 Algemeen

Als u één of meer percelen in kwetsbaar gebied natuur door een gewestelijke ruimtelijk uitvoeringplan hebt, ontvangt u van de Mestbank een pakket bestaande uit:

- de “Kennisgeving nieuwe afbakeningen kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen” met duiding van de biologische waardering van de percelen, de status van ontheffing,

de status van huiskavel en de vermelding of het bemestingsverbod (2 GVE/ha, jaar) al dan niet van toepassing is;

- een "Aanvraag tot correctie met betrekking tot de kennisgeving van de nieuwe afbakeningen kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen". Hierin wordt u gewezen op uw rechten als u niet akkoord gaat met de toewijzingen die Mestbank gedaan heeft in de kennisgeving.

Beide documenten zijn opgemaakt op het niveau van de exploitatie. Als u op meerdere exploitaties percelen hebt die afgebakend worden als kwetsbaar gebied natuur, dan zal u beide documenten per exploitatie ontvangen.

Voor de duidelijkheid worden eveneens afdrukken van fotoplannen toegevoegd met de ligging van de grenzen van het kwetsbaar gebied natuur door de GRUP's en de betrokken percelen van uw bedrijf.

4.2.2 Welke percelen zijn niet opgenomen in de kennisgeving?

Percelen die vóór de afbakening van kwetsbaar gebied natuur door een GRUP al in kwetsbaar gebied natuur lagen door de gewestplanbestemmingen zijn niet opgenomen in de kennisgeving. De bepalingen van het kwetsbaar gebied natuur zoals groep natuur, ontheffing, huiskavel, overdrachtsstatus, ... blijven immers van toepassing en wijzigen niet onder invloed van het GRUP. Dat betekent concreet dat er dus geen nieuwe toekenningen gebeuren en dat het karakter van reeds plaatsgevonden overdrachten behouden blijft. Hetzelfde principe geldt als kwetsbaar gebied natuur door een GRUP bestendig wordt als kwetsbaar gebied natuur door daaropvolgende GRUP's.

4.2.3 Wanneer ontvangt u de kennisgeving en wanneer treden de bepalingen in werking?

Sinds het nieuwe decreet Ruimtelijke Ordening zijn al heel wat gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen opgemaakt en in de toekomst zullen er nog vele opgemaakt worden. Voor de kennisgeving en de inwerkingtreding van de bepalingen wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- **GRUP's vastgesteld tot en met eind 2008:** de Mestbank moest binnen de 90 dagen na 1 januari 2009 de kennisgeving opsturen naar de landbouwers.
- **GRUP's vastgesteld na 1 januari 2009:** de Mestbank moet binnen de 60 dagen na definitieve vaststelling de kennisgeving opsturen naar de landbouwers. De datum van inwerkingtreding van de bepalingen is 1 januari van het jaar volgend op het jaar van vaststelling. Uitzondering hierop zijn de GRUP's waarvan in de voorschriften opgenomen is dat de natuurbestemming pas op een later tijdstip gerealiseerd zal worden (gefaseerde inwerkingtreding van bestemming).
- In dat geval treden de bepalingen van het Mestdecreet in werking op 1 januari van het jaar waarin die natuurbestemmingen gerealiseerd moeten zijn.

4.2.4 “Kennisgeving nieuwe afbakeningen kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke uitvoeringsplannen”

Met dit document brengt de Mestbank u op de hoogte van de impact van de nieuwe afbakening kwetsbaar gebied natuur door GRUP's op de bemestingsnormen van uw gebruikspercelen.

Kennisgeving nieuwe afbakeningen kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

VLM Antwerpen - C. de Krijtlaan 1, 2000 Heverlee
Eh Daemen - tel. 014 25 83 04 - eh.daemen@vln.be

VLM Limburg - Koningsstraat 10, 3500 Hasselt
Diah Massé - tel. 011 29 97 04 - diah.masse@vln.be

VLM Oost-Vlaanderen - Garmendries 149, 9000 Gent
Johan Vermees - tel. 09 248 55 70 - johan.vermees@vln.be

VLM Vlaams-Brabant - Dierstap oost 6 bus 74, 3000 Leuven
Guy Geemans - tel. 016 66 52 09 - guy.geemans@vln.be

VLM West-Vlaanderen - Veldboomstraat 28, 8000 Brugge
Sib m ten Janssens - tel. 050 45 81 10 - sibm.ten.janssens@vln.be

Bezoekuren: van 9 tot 11:30 uur – na de middag volgens afspraak

Waarvoor dient deze kennisgeving?
Hierbij laat de Mestbank u weten welke percelen van uw bedrijf volgens het Mestdecreet (door de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP) als nieuw kwetsbaar gebied natuur afgebakend worden. In de rubriek “Gegevens van de percelen” vindt u een overzicht van die percelen en het ruimtelijke uitvoeringsplan en de invloed van die kennisgeving op de bemestingsnormen.

Wat zijn de gevolgen van deze nieuwe afbakeningen?
In kwetsbaar gebied natuur is de vorm van bemesting verboden, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitbreiding of begrazing met een maximum van 2 GVE per ha op landbouw. Bepaalde percelen percelen onderlijning van de norm. Houd er rekening mee dat de werkbare bemestingsnormen van de percelen nog strenger kunnen zijn door andere afbakeningen die nog strengere normen opleggen.

Vanaf wanneer gelden de nieuwe bepalingen?
De datum waarop de nieuwe bepalingen in werking treden, staat in de rubriek “Gegevens van de percelen” onder de naam van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) en de datum van de definitieve vaststelling.

Bij wie kunt u terecht voor meer informatie over deze kennisgeving?
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Mestbank in uw provincie. De adresgegevens vindt u bovenaan deze kennisgeving.

Gegevens van de landbouwer

landbouwondernemer	
exploitantennummer	
exploitantenomschrijving	
naam landbouwer	
ruwte en mestemmer exploitatie	
potmestemmer en gemiddelde exploitatie	

Gegevens van de percelen (verzamelingsaanvraag 2010 - afsluiting van 13 augustus 2010)

Hieronder vindt u een overzicht van uw percelen die liggen in kwetsbaar gebied natuur door een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP). De percelen zijn gegroepeerd per GRUP.

Kennisgeving nieuwe afbakeningen kwetsbaar gebied natuur door GRUP's

naam GRUP	
datum definitieve vaststelling GRUP	
datum inwerkingtreding fase natuurbestemming	
datum inwerkingtreding bepalingen Mestdecreet	
perceelnummer	
identificatie referentieperceel	
aanzeggever oppervlakte klasse	
locatienummer	
biologische vaststellingsoorde	
code groep natuur	
referentieperceel	
gebruik referentieperceel	
omgeving	
huurland	
norm 2 GVE	
mogelijke andere aanvragen	
landbouw aanvragen	vergoeding natuur
(na "Ja" van het ALV)	BICLI
eenmalige aanvragen	gebruiker compensatie
(bij V.L.M.)	kapitaalbedcompensatie

Kennisgeving nieuwe afbakeningen kwetsbaar gebied natuur door GRUP's

In de rubriek “Gegevens van de landbouwer” worden de identificatiegegevens op niveau van de exploitatie weergegeven.

De rubriek “Gegevens van de percelen” somt per GRUP alle percelen op die als kwetsbaar gebied natuur afgebakend worden. In de titel van de rubriek leest u tevens welke perceelgegevens (verzamelingsaanvraag) gebruikt werden voor de kennisgeving. Van elke GRUP wordt de officiële benaming gegeven zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering en de datum van definitieve vaststelling. In sommige GRUP's of delen ervan wordt de natuurbestemming niet onmiddellijk gerealiseerd maar op een latere datum. Als dat zo is, dan worden de percelen gegroepeerd volgens die datum van gefaseerde inwerkingtreding van de natuurbestemming en wordt dat ook vermeld in deze rubriek onder “datum inwerkingtreding fase natuur”. De datum van inwerkingtreding van de bepalingen uit het Mestdecreet, wordt eveneens vermeld. Deze ligt normaal gezien op 1 januari volgend op de definitieve vaststelling van het GRUP. Uitzonderlijk wordt voor gefaseerde GRUP's de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van het Mestdecreet uitgesteld tot 1 januari van het jaar

waarin de natuurbestemming gerealiseerd moet zijn. Voor die gefaseerde GRUP's is het jaar van realisatie opgenomen in de voorschriften van het GRUP.

Per gebruik perceel worden volgende gegevens weergegeven:

Perceelsnummer: dit is het perceelsnummer (ook volgnummer) volgens de vermelde verzamelaanvraag.

Identificatie referentieperceel: dit is een uniek nummer voor het perceel volgens de vermelde verzamelaanvraag.

Aangegeven opp. (ha, are): dit is de oppervlakte die door de landbouwer werd aangegeven op de vermelde verzamelaanvraag.

Hoofdtypeelt: hier staat de teeltcode van de hoofdtypeelt die door de landbouwer werd aangegeven op de vermelde verzamelaanvraag.

Biologische waarderingscode: gebruikmakend van de recentste biologische waarderingskaart wordt de biologische waarderingscode aan het perceel toegekend. Percelen die volgens de verzamelaanvraag als akker aangegeven zijn, zullen geen biologische waarderingscodes toegekend krijgen. In dat geval zal er “-“ vermeld staan.

Code groep natuur: op basis van de toegekende biologische waarderingscode wordt het perceel toegewezen tot een specifieke groep natuur. De volgende codes kunnen voorkomen:

- GGN: halfnatuurlijke graslanden en andere extensieve graslanden
- GGI: potentieel belangrijke graslanden
- GGO: intensieve graslanden
- GGA: akkerbouwpercelen

Referentiejaar: jaar dat als referentie gedefinieerd wordt. Voor alle GRUP's die tot en met eind 2008 definitief vastgesteld zijn is dit 2008. Voor alle GRUP's die na 1 januari 2009 definitief vastgesteld worden, is dit steeds het jaar voorafgaand aan het jaar van definitieve vaststelling.

Gebruik referentiejaar: hier wordt weergegeven of de landbouwer het perceel volgens de verzamelaanvraag in gebruik had in het referentiejaar. “JA” betekent dat hij het perceel in gebruik had in het referentiejaar; “NEEN” betekent dat hij het perceel niet in gebruik had in het referentiejaar.

Ontheffing: enkel bij percelen die tot “code gebied natuur = GGO en GGA” behoren, zal “JA” of “NEEN” vermeld staan om te duiden of het perceel al dan niet ontheffing heeft. Bij percelen die tot de andere gebiedscodes behoren, zal er “-“ staan.

Huiskavel: hier wordt weergegeven of het perceel aangeduid wordt als huiskavel door de Mestbank. Meerdere aan elkaar grenzende percelen aansluitend bij de inrichtingsgebouwen kunnen beschouwd worden als huiskavel mits ze aan de voorwaarden voldoen.

Norm 2 GVE van toepassing: hier staat of het bemestingsverbod (= 2 GVE/ha, jaar) van toepassing is. Als “JA” voorgedrukt is, dan geldt het bemestingsverbod; als “NEEN” voorgedrukt is, geldt het bemestingsverbod niet. Als het perceel nog in andere kwetsbare gebieden met strengere bemestingsnormen ligt zoals fosfaatverzadigd gebied of grondwaterwingsgebied zone I dan gelden steeds de strengste normen.

Tot slot worden voor elk perceel ook nog de **mogelijke rechten/aanvragen** in een grijs kadertje weergegeven. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen rechten/aanvragen die jaarlijks via de verzamelaanvraag (Departement Landbouw en Visserij) ingediend kunnen worden en de rechten/aanvragen die slechts eenmalig bij de VLM ingediend kunnen worden.

JAARLIJKSE AANVRAGEN (VIA VERZAMELAANVRAAG)

BKM: hier wordt weergegeven of het perceel in aanmerking komt voor de beheerovereenkomst 100 kg stikstof uit kunstmest per ha per jaar. Er zijn 2 mogelijkheden:

- “NEEN”: als het perceel niet in aanmerking komt voor de beheerovereenkomst 100 kg stikstof uit kunstmest per ha per jaar.
- “JA”: als het perceel wel in aanmerking komt voor de beheerovereenkomst 100 kg stikstof uit kunstmest per ha per jaar.

EENMALIGE AANVRAGEN (BIJ DE VLM)

gebruikerscompensatie: hier wordt geduid of het gebruik perceel dat afgebakend wordt als nieuw kwetsbaar gebied natuur in aanmerking komt voor de gebruikerscompensatie. Deze compensatie is bedoeld voor de gebruiker van het gebruik perceel.

“JA (uiterlijke datum voor aanvraag is ...)” staat voorgedrukt als het gebruik perceel door een bestemmingswijziging van agrarisch gebied naar “natuur en reservaat” of “bos” het bemestingsverbod opgelegd krijgt. Mogelijks komt slechts een deel van het perceel in aanmerking voor de compensatie. Lees meer hierover onder 3.4.1. *Gebruikerscompensatie*. Tussen haakjes staat de uiterlijke datum voor uw aanvraag vermeld. Dat is de datum tot wanneer u als gebruiker deze eenmalige gebruikerscompensatie kunt aanvragen bij de VLM. Als “NEEN” voorgedrukt staat dan had het perceel vóór de afbakening van het GRUP niet de bestemming van agrarisch gebied of geniet het perceel ontheffing of de huiskavelregeling.

kapitaalschadecompensatie: hier wordt geduid of het gebruik perceel dat afgebakend wordt als kwetsbaar gebied natuur in aanmerking komt voor de kapitaalschadecompensatie. Deze compensatie is bedoeld voor de eigenaar van de kadastrale percelen die deel uitmaken van het gebruik perceel.

“JA (uiterlijke datum voor aanvraag is ...)” staat voorgedrukt als het gebruik perceel een bestemmingswijziging van agrarisch gebied naar “natuur en reservaat” of “bos” kent. Mogelijk komt slechts een deel van het perceel in aanmerking voor de compensatie. Mogelijk komen ook andere percelen die niet in deze kennisgeving staan in aanmerking voor de kapitaalschadecompensatie. Lees meer over de voorwaarden onder 3.4.2.

Kapitaalschadecompensatie. Tussen haakjes staat de uiterlijke datum voor uw aanvraag vermeld. Dat is de datum tot wanneer u als eigenaar deze eenmalige kapitaalschadecompensatie kunt aanvragen bij de VLM. “NEEN” staat voorgedrukt als het perceel voor de bestemmingswijziging geen agrarische bestemming kende maar een andere bestemming.

//

4.2.5 "Aanvraag tot correctie met betrekking tot de kennisgeving van de nieuwe afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen".

Inhoud van het bezwaar

2. Waartegen wilt u een bezwaar indienen?
 Tegen meer dan één hoger uitvoeringsplan
 Tegen de ligging van het perceel in de versmelde GRUP - Gebruiksvraag 3
 Tegen de toegewezen waardering van het graslandperceel - Gebruiksvraag 3
 Tegen de toekenting van een huiskavel - Gebruiksvraag 4

3. Kruis in de kolom 'onderwerp van bezwaar' de toewijzing en aan waarmee u niet akkoord gaat.

perceelnummer	identificatie perceelnummer	code groep natuur	onderwerp van bezwaar niet akkoord in: met
VA2010			☐ Ligging van perceel in GRUP? ☐ Biologische waardering van perceel

naam GRUP?

4. Definieer een huiskavel als de groep percelen met de perceelnummers van uw verzoekschrift 2010, bijvoorbijl. 3-12-12.
 Voeg bij uw aanvraag een kopie van het ontwerp van de vermelde verzoeken aanvraag met de intekening van uw huiskavel.

Ondertekening

5. Vul de onderstaande veldingen in.
 Ik verklaar onder tekenaar of gemaakte toewijzingen die Mestbank gedaan heeft inzake het kwetsbaar gebied natuur door GRUP's voor één of meer percelen.

datum: dd / mm / jjjj
 handtekening: _____

In de samenleving de (bestuur) ontvangende

VLM Antwerpen - Casteleken 1, 2040 Bisschop
 Postcode: 2011 H 4 22 NB 14 - P. B. Leemingshove
VLM Limburg - Koningin Julianalaan 10, 3000 Herestraat
 Dik Muis - tel. 011 28 07 64 - s.d.km.vlaanderen@vlm.be

VLM Oost-Vlaanderen - Oudekerke 1, 40, 2000 Gent
 Jolanda Krombeke - tel. 09 248 25 23 - j.krombeke@vlam.vlaanderen.be

VLM Vlaams-Brabant - Dorstweg 68, 1301, 1301 Leuven
 Guy Chermans - tel. 011 26 22 03 - g.chermans@vlam.vlaanderen.be

VLM West-Vlaanderen - Fort de la Moine 10, 8300 Brugge
 Silvana Lemaire - tel. 050 45 31 10 - silvana.lemaire@vlam.vlaanderen.be

De website van de VLM is te vinden op: www.vlaanderen.be/natuur/vlm

Verantwoordelijkheidsaanpak
 Het is de taak van de aanvrager het correcte gebruik te maken van het kennisgeving van de afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. De afbakening van de afbakening kwetsbaar gebied natuur wordt gemaakt op basis van de afbakening van de afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Vaardigheden en kennis
 De aanvrager moet voldoende kennis hebben van de afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.
 - De afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen moet juist worden gebruikt.
 - De afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen moet juist worden gebruikt.
 - De afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen moet juist worden gebruikt.

Aan het aanpak van de afbakening
 Het is de taak van de aanvrager het correcte gebruik te maken van het kennisgeving van de afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. De afbakening van de afbakening kwetsbaar gebied natuur wordt gemaakt op basis van de afbakening van de afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

De afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

1. **Commelex** van gegevens en het op de kennisgeving van de afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (AGN).

De afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen wordt gemaakt op basis van de afbakening van de afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

landbouwactiviteit	
voedselactiviteit	
recreatieactiviteit	
naam landbouwactiviteit	
omschrijving landbouwactiviteit	
productiviteit en productiviteit activiteit	

Aanvraag tot correctie met betrekking tot de kennisgeving van de nieuwe afbakening kwetsbaar gebied natuur door GRUP's

Als u niet akkoord gaat met de toewijzingen die de Mestbank gedaan heeft voor één of meer percelen, kunt u een aanvraag tot correctie indienen. U kunt in dat geval het formulier "Aanvraag tot correctie met betrekking tot de kennisgeving van de nieuwe afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen" correct invullen en **aangetekend** opsturen naar de Mestbank **binnen de 30 dagen** na ontvangst van de kennisgeving.

- Waartegen kunt u bezwaar indienen?
- Tegen de **ligging** van één of meerdere percelen als u van mening bent dat het perceel niet in kwetsbaar gebied natuur door GRUP ligt.
  - Tegen de **biologische waardering** van één of meerdere graslandpercelen. Enkel percelen die geïdentificeerd zijn als waardevolle graslanden komen hiervoor in aanmerking. Dat zijn de percelen waarvoor de code gebied natuur gelijk is aan GGN of GGI.
  - Tegen de eventuele **toekenting van een huiskavel** als u van mening bent dat uw huiskavel anders gedefinieerd moet worden.
- Als u akkoord gaat met alle toewijzingen die Mestbank gedaan heeft voor alle percelen, dan moet u met dit formulier niets doen.
- Het formulier leidt u bij het invullen doorheen de vragen naargelang de aspecten die voor u van belang zijn.

Net als de kennisgeving kent het formulier een rubriek “**Gegevens van de landbouwer**”. Als die gegevens fout of veranderd zijn, dan moet u contact opnemen met het Departement Landbouw en Visserij om uw bedrijfsgegevens recht te zetten.

In de rubriek “**Inhoud van het bezwaar**” wordt gevraagd voor welke aspecten u bezwaar wil indienen. U moet hierbij de gepaste vakjes aankruisen en verder gaan naar de aangegeven vragen.

Vraag 3

Als u niet akkoord bent met de ligging in het GRUP of de biologische waardering van één of meerdere percelen dan kunt u dat voor de betreffende percelen aankruisen in vraag 3.

Vraag 4

Als u niet akkoord gaat met de toekenning van huiskavel dan moet u in vraag 4 de correcte huiskavel definiëren. Dat kunt u doen door de perceelsnummers op te sommen die als huiskavel moeten aangeduid worden én een kopie van het fotoplan met correcte intekening van de huiskavel mee te sturen.

In de rubriek “**Ondertekening**” moet u ondertekenen en de datum invullen opdat uw bezwaar rechtsgeldig zou zijn.

4.3 ADVIES VERIFICATIECOMMISSIE EN DEFINITIEVE BESLISSING MESTBANK

Als u een aanvraag tot correctie ingediend heeft bij de Mestbank, heeft die 60 dagen de tijd om een definitieve beslissing te nemen over deze aanvraag tot correctie na advies van de Verificatiecommissie. Die termijn wordt uitgesteld als het terreinbezoek niet binnen die 60 dagen kan plaatsvinden omdat de periode van kartering niet geschikt is.

Bij een aanvraag tot correctie tegen de biologische waardering zal de Mestbank een deskundige aanduiden om een plaatsbezoek uit te voeren. Tijdens het plaatsbezoek wordt de vegetatie geïnventariseerd. Deze kartering wordt uitgevoerd volgens een veldprotocol. Daarin is de werkwijze en opnameschaal beschreven en de wijze waarop de attesten en kaartjes moeten opgemaakt worden

De Mestbank legt vervolgens de inventaris voor aan het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) ter validatie.

Na validatie door het INBO kan het hele dossier voorbereid worden voor de Verificatiecommissie. Die moet op basis van de voorliggende attesten en gegevens een advies formuleren voor de biologische waardering van de percelen en de daaraan gekoppelde groepen natuur.

De **Verificatiecommissie** is als volgt samengesteld:

- twee vertegenwoordigers van de Mestbank die het voorzitterschap en het secretariaat waarnemen;
- een vertegenwoordiger van het Departement Landbouw en Visserij;
- een vertegenwoordiger van het Agentschap voor Natuur en Bos;
- een door de Mestbank aangeduide MER-deskundige erkend in de discipline fauna en flora.

De Verificatiecommissie maakt het advies over aan de Mestbank. Die zal op haar beurt een definitieve beslissing nemen over uw aanvraag tot correctie rekening houdend met het advies van de Verificatiecommissie.

Wat zijn de mogelijke gevolgen als u een aanvraag tot correctie indient.

Als u een aanvraag tot correctie indient, moet de Mestbank dit dossier in principe binnen de 60 dagen afhandelen en definitief beslissen. Voor de definitieve beslissing is een plaatsbezoek essentieel opdat de Verificatiecommissie een gegrond advies zou kunnen formuleren. Op basis van dat advies neemt de Mestbank dan een definitieve beslissing.

Omwille van het plaatsbezoek en het feit dat slechts in een specifieke periode in het seizoen (mei-september, maar juni is optimaal) een correcte vegetatiekartering kan gebeuren, is het mogelijk dat de afhandeling van uw dossier uitgesteld moet worden tot het plaatsbezoek kan doorgaan. Mogelijk kan het dossier daardoor zelfs niet meer afgehandeld kan worden in het jaar van de kennisgeving, maar pas in het jaar waarin het bemestingsverbod reeds in werking getreden is. Dan wordt het bemestingsverbod op percelen tijdelijk opgeschort (en blijven dus de algemene bemestingsnormen van toepassing) tot 1 januari volgend op de definitieve beslissing van de Mestbank over deze percelen. Als de afhandeling van uw dossier uitgesteld wordt, dan zal de Mestbank u hierover tijdig informeren.

In geval van zo'n tijdelijke opschorting komen de percelen voor dat productiejaar niet in aanmerking voor de beheerovereenkomst 100 kg stikstof uit kunstmest. Als u toch een aanvraag gedaan heeft via de verzamelaanvraag dan zal de Mestbank die afkeuren zonder gevolgen.

Voor de gebruikerscompensatie doet u het best uw aanvraag pas vanaf 1 januari volgend op de definitieve beslissing voor de percelen waarvoor het bemestingsverbod tijdelijk opgeschort werd.

4.4 WAT GEBEURT ER ALS UW PERCELEN KWETSBAAR GEBIED NATUUR EEN NIET-NATUURBESTEMMING KRIJGEN DOOR EEN GRUP?

Als door een GRUP de percelen een andere bestemming krijgen dan de beschreven bestemmingen van kwetsbaar gebied natuur (gewestplanbestemmingen "natuurgebieden", "natuurontwikkelingsgebieden", "natuurreservaten" en "bosgebieden" of GRUP-bestemmingen "natuur en reservaat" en "bos"), dan vallen deze percelen niet langer onder de regelgeving van kwetsbaar gebied natuur. In dat geval zal u een aparte brief ontvangen met vermelding van de percelen die niet meer als kwetsbaar gebied natuur afgebakend zijn. Hierbij wordt eveneens de datum van inwerkingtreding vermeld.

5 BIJ WIE KUNT U TERECHT VOOR MEER INFORMATIE?

Als u nog vragen heeft of inlichtingen wenst over deze brochure, neem dan contact op met de **Mestbank** in uw regio:

- **Mestbank regio West** (West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen)
Velodroomstraat 28, 8200 Brugge
Johnny Vanspranghe - T 050 45 81 62 – johnny.vanspranghe@vlm.be
- **Mestbank regio Oost** (Vlaams-Brabant, Antwerpen en Limburg)
Cardijnlaan 1, 2200 Herentals
Els Daemen - T 014 25 83 04 – els.daemen@vlm.be

Hebt u vragen over de **gebruikers- of kapitaalschadecompensatie**? Dan kunt u terecht bij de **dienst Grondzaken** van de VLM:

- Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel
T 02 543 69 33 - vergoedingen@vlm.be

6 BIJLAGE: BIOLOGISCHE WAARDERINGS_CODES DIE OPGENOMEN ZIJN VOOR DE AFBAKENING VAN KWETSBAAR GEBIED NATUUR:

Halfnatuurlijke graslanden :

- Ha: struisgrasvegetatie op zure bodem of graslanden van droge, zeer voedselarme zure gronden;
- Hc: vochtig, niet tot weinig bemest grasland, genoemd "dotterbloemhooilanden";
- Hd: kalkrijk duingrasland;
- Hf: natte ruigte met Moerasspirea;
- Hj: vochtige tot natte graslanden met hoge abundantie van Juncus spec;
- Hk: kalkgrasland of grasland van droge, mineralenrijke maar stikstof- en fosforarme gronden;
- Hm: onbemest, vochtig pijpestrootjesgrasland, genoemd "blauwgraslanden", vochtige tot venige graslanden van zeer voedselarme zandgronden;
- Hn: zure borstelgrasvegetatie of heischrale graslanden;
- Hu: mesofiel hooiland;
- Hv: zinkgrasland;

Graslanden Hp*, Hpr*, Hpr+Da, Hr:

- Hp*: soortenrijk permanent cultuurgrasland;
- Hpr*: soortenrijk weiland met veel sloten en/of microreliëf;
- Hpr + Da: zilte graslanden met in de depressies vegetaties gebonden aan zilte invloed;
- Hr: geruderaliseerd, verlaten mesofiel grasland;

Graslanden Hpr* + Da:

de soortenrijk zilte graslanden met veel sloten en/of microreliëf en met in de depressies vegetaties gebonden aan zilte invloed;

Graslanden Hpr* met elementen van Mr, Mc, Hu, Hc:

soortenrijk weiland met veel sloten en/of microreliëf met elementen van moerassige vegetaties of halfnatuurlijke graslanden;

Potentieel belangrijke graslanden:

- Hp + K: cultuurgrasland met waardevolle kleine landschapselementen in de grasland-, moeras- of waterrijke sfeer, b.v. Hp + Mr, Hp + Kn, Hp + Hc, Hp + K(Ae), Hp + K(Hc), Hp + K(Mr);
- Hp + fauna: overdruk;
- Hp-graslanden op lemige en kleiige, relatief vochtige bodems in valleien met een hoge ecologische prioriteit (Hpriv);
- Hpr: weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf;

Intensieve graslanden:

Graslanden die niet vallen onder de hierboven vermelde graslanden

Akkers:

landbouwgronden, die geen grasland zijn en gebruikt worden voor land- en tuinbouwteelten in ruime zin zoals akkerbouw, fruitteelt, groententeelt, sierteelt, graszodenteelt.

Toelichting 2: Kwetsbaar gebied natuur door gewestplannen

Inhoud

Inleiding	2
I. Welke bemesting is van toepassing in kwetsbaar gebied natuur door gewestplannen?	2
I.1. Algemeen	2
I.2. Wat zijn de mogelijke afwijkingen op het bemestingsverbod?	3
I.2.1. Beheerovereenkomst 100 kg stikstof uit kunstmest per ha per jaar	3
I.2.2. Ontheffing	4
I.2.3. Huiskavel	10
I.3. Wanneer treden de bepalingen in werking?	10
I.4. Welke compensaties zijn er mogelijk in kwetsbaar gebied natuur?	11
I.5. Overzicht van de bemestingsrechten en -plichten in kwetsbaar gebied natuur door de gewestplannen	11
I.5.1. Samenvatting	11
I.5.2. Bemestingsnormen als bemestingsverbod van toepassing is	12
I.5.3. Bemestingsnormen als ontheffing of huiskavel van toepassing zijn	12
I.5.4. Wat als er natuurrichtplannen opgemaakt worden in deze kwetsbare gebieden natuur?	12
II. Wat gebeurt er met de gewestplanbestemmingen als er een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan afgebakend wordt?	13
II.1. Wat zijn de gevolgen voor percelen kwetsbaar gebied natuur door gewestplannen als een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) afgebakend wordt?	13
III. Bij wie kunt u terecht voor meer informatie?	14
 Bijlage: Biologische waarderingscodes die opgenomen zijn voor de afbakening van kwetsbaar gebied natuur	15

Inleiding

Het Mestdecreet bepaalt sinds 2000 kwetsbaar gebied natuur. De bestemmingen “natuurgebieden”, “natuurontwikkelingsgebieden”, “natuurreservaten” en “bosgebieden” zoals vastgesteld in het decreet betreffende de Ruimtelijke Ordening van 22 oktober 1996 zijn aangeduid als kwetsbaar gebied natuur. Er geldt een bemestingsverbod.

Eind 2008 is het Mestdecreet ten aanzien van deze kwetsbare gebieden natuur gewijzigd. Hierbij zijn enerzijds een aantal bepalingen in de bestaande reglementering gewijzigd en worden anderzijds gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals vastgesteld in het decreet betreffende de Ruimtelijke Ordening van 18 mei van 1999, ook als kwetsbaar gebied natuur afgebakend.

De regelgeving en procedure voor deze gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen is uitvoerig beschreven in *Toelichting 1: Kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen*.

De bepalingen in de gewestplanbestemmingen beschrijven we in deze *Toelichting 2: Kwetsbaar gebied natuur door gewestplannen*. U krijgt bovendien meer informatie over de bemestingsnormen die van toepassing zijn op uw percelen in deze kwetsbare gebieden natuur, de overdrachtsregels en uw rechten en plichten. De gewijzigde bepalingen zijn van toepassing sinds 1 januari 2007.

I. Welke bemesting is van toepassing in kwetsbaar gebied natuur door gewestplannen?

I.1. Algemeen

In de bestemmingen “natuurgebieden”, “natuurontwikkelingsgebieden”, “natuurreservaten” en “bosgebieden” van de gewestplannen geldt een bemestingsverbod. Dat betekent dat elke vorm van bemesting verboden is, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding door begrazing waarbij **twee grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis (2 GVE/ha per jaar)** zijn toegelaten.

Volgens de oude regelgeving was een bemesting van 2GVE/ha van toepassing op elk moment behalve in de periode van 1 juli tot 15 september. In die periode mochten uitzonderlijk meer grootvee-eenheden grazen maar op jaarbasis mocht de norm van 2GVE/ha niet overschreden zijn. Nu mogen gans het jaar door meer grootvee-eenheden grazen maar op jaarbasis mag de norm van 2GVE/ha nog steeds niet overschreden worden.

Ook op percelen kleiner dan 1 ha, moet u de norm van 2 GVE/ha per jaar respecteren. Zo is op een perceel van 0,5 ha op jaarbasis slechts 1 GVE toegelaten.

Op een akkerbouwperceel waarop geen begrazing mogelijk is, geldt een effectieve “nulbemesting” vermits geen meststoffen mogen worden opgebracht op het perceel.

Op bepaalde percelen is onder bepaalde omstandigheden een versoepeling van het strenge bemestingsverbod mogelijk (zie II.2.). De gewestplanbestemming en de biologische waardering van het perceel speelt hierin een fundamentele rol.

De gewestplanbestemmingen worden opgedeeld in twee groepen omdat de versoepelingen verschillend zijn. Op deze verschillen gaan we verder in deze toelichting nog uitvoerig in. De volgende groepen worden onderscheiden:

- **natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden, natuurreservaten (of kortweg natuurgebieden)**
- **bosgebieden**

De biologische waarderingscode wordt toegekend op basis van de biologische waarderingskaart (BWK) van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO).

Het Mestdecreet groepeerde de biologische waarderingscodes tot 3 groepen natuur:

- **halfnatuurlijke graslanden:** dit is een groepering van
  - o de halfnatuurlijke graslanden
  - o de graslanden Hp*, Hpr*, Hpr+Da, Hr
  - o de graslanden Hpr*+Da
  - o de graslanden Hpr* met elementen van Mr, Mc, Hu, Hc.
- **potentieel belangrijke graslanden**
- **intensieve graslanden en akkers**

Achteraan in deze toelichting, vindt u een bijlage met uitleg over de verschillende biologische waarderingscodes die in het Mestdecreet van belang zijn.

Op basis van de twee groepen van gewestplanbestemmingen én de drie groepen natuur onderscheiden we de volgende groepen natuur:

- **halfnatuurlijke graslanden in natuurgebieden (GRN)**
- **potentieel belangrijke graslanden in natuurgebieden (GRI)**
- **intensieve graslanden en akkers in natuurgebieden (GRO)**
- **halfnatuurlijke graslanden in bosgebieden (GBN)**
- **potentieel belangrijke graslanden in bosgebieden (GBI)**
- **intensieve graslanden en akkers in bosgebieden (GBO)**
  - ☞ In de groep natuur intensieve graslanden en akkers in bosgebieden (GBO) geldt geen bemestingsverbod, maar zijn de **algemene bemestingsnormen** van toepassing. Deze groep wordt eigenlijk niet beschouwd als kwetsbaar gebied natuur.

De toekenning van de groep natuur aan de percelen gebeurde al in 2000 toen de regelgeving kwetsbaar gebied natuur voor het eerst geïmplementeerd werd.

I.2. Wat zijn de mogelijke afwijkingen op het bemestingsverbod?

Zoals hierboven vermeld, zijn op bepaalde percelen afwijkingen van het bemestingsverbod mogelijk. De biologische waardering van het perceel is daarin doorslaggevend. De volgende instrumenten zijn uitgewerkt: **onthefing**, **huiskavel** en **beheerovereenkomsten**.

I.2.1. Beheerovereenkomst 100 kg stikstof uit kunstmest per ha per jaar

Op percelen die behoren tot de groep natuur “potentieel belangrijke graslanden (GGI)” is bovenop de norm van 2 GVE/ha, jaar een supplementaire bemesting van maximaal 100 kg stikstof uit kunstmest per ha en per jaar toegestaan op voorwaarde dat u daarvoor een beheerovereenkomst sluit met de Vlaamse Landmaatschappij. Deze overeenkomst kan u jaarlijks aanvragen via de verzamelaanvraag van het ALV.

I.2.2. Ontheffing

Door ontheffing wordt het perceel vrijgesteld van het bemestingsverbod en gelden dus de algemene bemestingsnormen en bepalingen van kwetsbaar gebied water op voorwaarde uiteraard dat het perceel niet ligt in andere kwetsbare gebieden met verstrengde bemestingsnormen zoals fosfaatverzadigd gebied en grondwaterwingebieden zone I.

Ontheffing betekent dat het perceel dezelfde plichten én rechten geniet als een perceel dat in kwetsbaar gebied water ligt. Een perceel met ontheffing komt niet in aanmerking voor de vergoeding natuur.

De ontheffing wordt ambtshalve toegekend door de Mestbank en zodoende kan u er geen afstand van doen. Door overdrachten kan de ontheffing verloren gaan. Het instrument ontheffing is daardoor uitdovend.

Initiële toekenning van ontheffing

De initiële toekenning van ontheffing gebeurde al in 2000 op basis van het toenmalige Mestdecreet en de toenmalige beschikbare perceelsgegevens. Aan de initiële toekenning is niets gewijzigd, waardoor die momenteel ook niet meer ter discussie staat. In deze toelichting willen we toch nog even stilstaan bij de regels van initiële toekenning van ontheffing.

De ontheffing kon pas toegekend worden op voorwaarde dat aan elk van de volgende voorwaarden voldaan was.

- Voorwaarde over de groepen natuur: ontheffing was enkel mogelijk voor percelen die behoorden tot de groep “intensieve graslanden en akkers in natuurgebieden (GRO)”. De “intensieve graslanden en akkers in bosgebieden” kwamen niet in aanmerking vermits ze geen bemestingsverbod opgelegd kregen.
- Voorwaarde over het gebruik van het perceel: ontheffing werd in 2000 toegekend aan de landbouwer die de
  - o ***notificatie gezinsveeteeltbedrijf verworven had in 1997 (aangifte 1998)***
    - voor de graslandpercelen die in zijn gebruik waren op 31/12/1998 (volgens de perceelsregistratie 1998 en 1999) én op voorwaarde dat die percelen reeds in zijn gebruik waren in 1994;
    - voor de akkerbouwpercelen die al in zijn gebruik waren op 31/12/1998 (volgens de perceelsregistraties 1998 en 1999) én op voorwaarde dat die reeds vóór 1996 verworven waren door die landbouwer.
  - o ***notificatie gezinsveeteeltbedrijf niet verworven had in 1997 (aangifte 1998); ook genoemd de niet-gezinsveeteeltbedrijven,***
    - voor de akkerbouwpercelen die al in zijn gebruik waren op 31/12/1998 (volgens de perceelsregistraties 1998 en 1999) én op voorwaarde dat die reeds vóór 1996 verworven waren door die landbouwer. Dit heeft voor gevolg dat als dergelijke akkerbouwpercelen omgezet worden naar graslandpercelen de ontheffing niet meer van toepassing is.

Overdrachtsregels

Als een landbouwer een perceel waarop ontheffing van toepassing is, in gebruik neemt of als de structuur van de rechtspersoon wijzigt, dan kan de ontheffing verloren gaan. Seizoenspacht vormt op deze laatste een uitzondering: het gebruik op 1 januari is

doorslaggevend om te bepalen of de ontheffing behouden blijft of niet. De gebruiker en de eventuele overdrachtsgegevens worden via de verzamelaanvraag geïnventariseerd. Eens de ontheffing verloren gegaan is, dan kan die niet meer terug ingesteld worden.

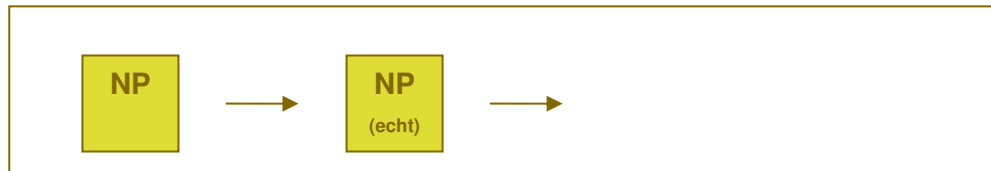

Vermits de initiële toekenningen al gebeurden in 2000, werden de overdrachten nauwgezet opgevolgd sinds 2000 (via de jaarlijkse perceelsregistratie) om de status van ontheffing te blijven bepalen voor de nieuwe gebruiker. Eind 2008 zijn de ontheffingsregels in het Mestdecreet gewijzigd. Deze gewijzigde bepalingen zijn van toepassing sinds 1 januari 2007. De Mestbank zal dan ook voor het toepassen van de nieuwe overdrachtsregels vertrekken van de toestand van 31 december 2006 (= eindtoestand volgens oude regels). De percelen waarop de ontheffing niet meer van toepassing was op 31 december 2006 op basis van de oude regels, blijven onherroepelijk op geen ontheffing staan. Door de aangepaste overdrachtsregels is het mogelijk dat de status ontheffing voor 2008 en 2009 wijzigt en dus anders is dan wat de Mestbank u eerder gecommuniceerd heeft in de jaarlijkse overzichten met bemestingsnormen en bemestingsregimes.

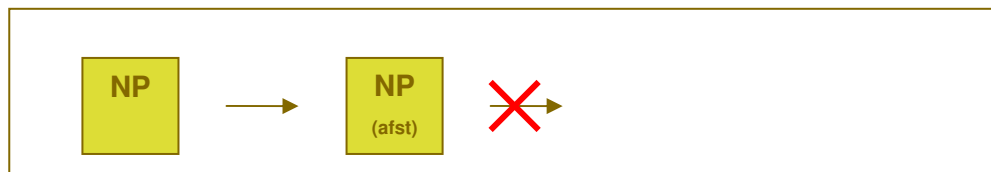
De volgende situaties kunnen zich voordoen sinds 1 januari 2007:

SITUATIE 1: ONTHEFFING IS INITIEEL TOEGEKEND AAN EEN PERCEEL VAN EEN NATUURLIJKE PERSOON (NP)

- a) Bij **overdracht** van een perceel met ontheffing **aan een andere natuurlijke persoon**, blijft de ontheffing:
- steeds behouden als de overnemer de echtgenoot ($NP_{(echt)}$) is van de overlatende natuurlijke persoon.

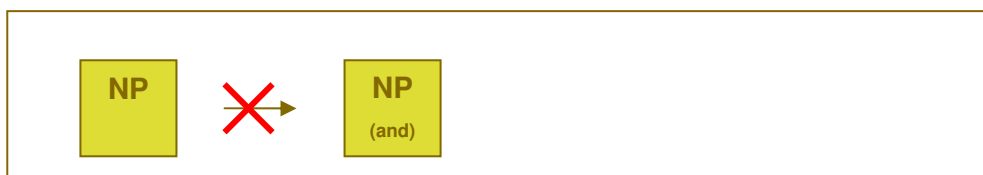

- eenmalig behouden als de overnemer een afstammeling of een aangenomen kind is, een afstammeling of aangenomen kind van zijn echtgenoot of de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind van de overlater ($NP_{(afst)}$). Bij elke volgende overdracht van het perceel gaat de ontheffing onherroepelijk verloren.

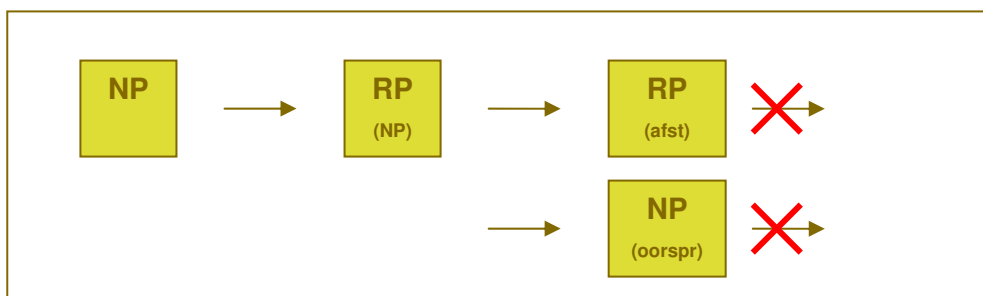
- niet behouden, maar wordt ze stopgezet als de overnemende natuurlijke persoon een andere verwantschap heeft dan alle hierboven vermelde verwantschappen ($NP_{(and)}$).

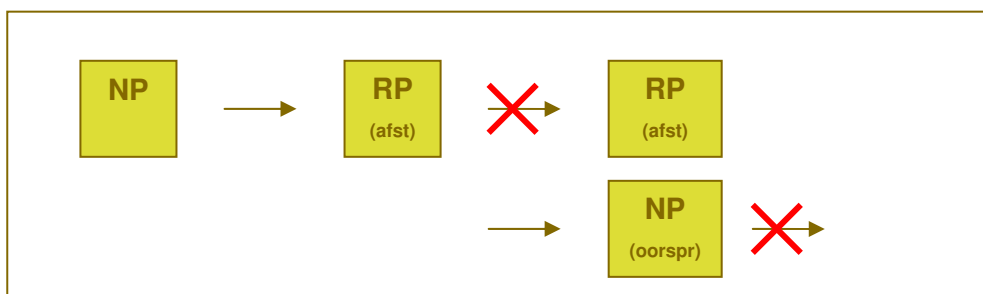

b) Bij **overdracht** van een perceel met ontheffing **aan een rechtspersoon**, blijft de ontheffing:

- eenmalig behouden op voorwaarde dat de overlatende (natuurlijke) persoon optreedt als zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder van de rechtspersoon ($RP_{(NP)}$). Als zijn mandaat van zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder wordt stopgezet, vervalt de ontheffing behalve als zijn mandaat wordt overgenomen door zijn echtgenoot, door een afstammeling of aangenomen kind, door een afstammeling of aangenomen kind van zijn echtgenoot of door de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind ($RP_{(afst)}$). De overlatende natuurlijke persoon behoudt eveneens de ontheffing als hij als natuurlijke persoon ($NP_{(oorspr)}$) het perceel terug in gebruik neemt na overdracht van de vermelde rechtspersoon ($RP_{(afst)}$).

- eenmalig behouden op voorwaarde dat zijn echtgenoot, een afstammeling of aangenomen kind, een afstammeling of aangenomen kind van zijn echtgenoot, of de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind optreden als zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder ($RP_{(afst)}$). Als hun mandaat van zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder wordt stopgezet, vervalt de ontheffing. De overlatende natuurlijke persoon behoudt weliswaar de ontheffing als hij als natuurlijk persoon ($NP_{(oors)}$) het perceel terug in gebruik neemt na overdracht van de vermelde rechtspersoon ($RP_{(NP)}$).

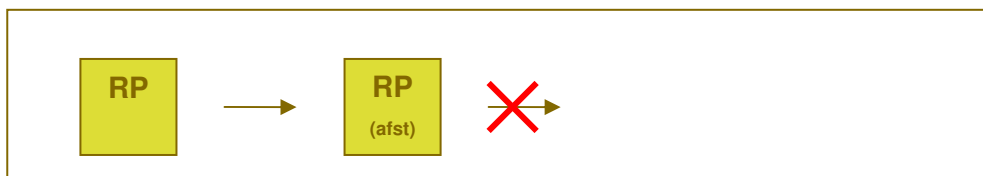
- niet behouden maar wordt ze stopgezet als andere personen dan alle hierboven vermelde verwantschappen het mandaat van zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder opnemen ($RP_{(and)}$).

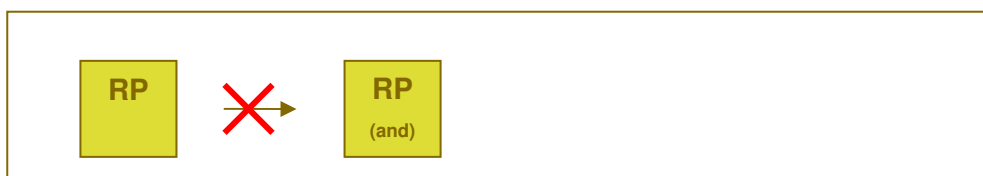
- c) Bij **overdracht** van een perceel met ontheffing **aan een VVZRL (Vereniging of Vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid)**: Zie hieronder onder Situatie 3.

SITUATIE 2 : ONTHEFFING IS INITIEEL TOEGEKEND AAN EEN PERCEEL VAN EEN RECHTSPERSOON (RP)

- a) Bij **wijziging van de structuur van de rechtspersoon**, blijft de ontheffing
- eenmalig behouden op voorwaarde dat het mandaat van de zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder bij beëindiging overgenomen wordt door zijn echtgenoot, een afstammeling of aangenomen kind, een afstammeling of aangenomen kind van zijn echtgenoot of de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind (RP_(afst)).

- niet behouden maar wordt ze stopgezet als het mandaat van de zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder stopgezet wordt én niet overgenomen wordt door de hierboven vermelde verwantschappen (RP_(and)).

- b) Bij **overdracht** van het perceel met ontheffing **aan een natuurlijke persoon (NP)**, wordt de ontheffing stopgezet .

- c) Bij **overdracht** van het perceel met ontheffing **aan een andere rechtspersoon (RP_(and))**, wordt de ontheffing stopgezet.

d) Bij **overdracht** van het perceel met ontheffing **aan een VVZRL (Vereniging of Vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid)** wordt de ontheffing stopgezet.

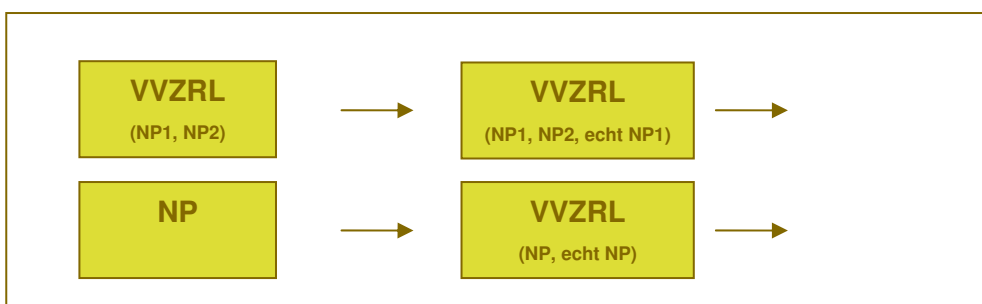

SITUATIE 3 : ONTHEFFING IS INITIEEL TOEGEKEND AAN EEN PERCEEL VAN EEN VVZRL(*)
 OF
 ONTHEFFING IS INITIEEL TOEGEKEND AAN EEN PERCEEL VAN EEN NATUURLIJKE PERSOON, MAAR WORDT OVERGEDRAGEN AAN EEN VVZRL(*)

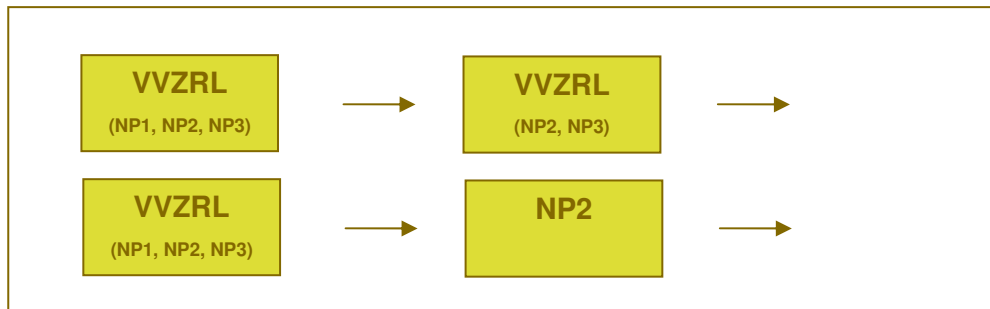
(*) VVZRL = Vereniging of Vennootschap zonder Rechtspersoonlijkheid; ook feitelijke vereniging genoemd.

a) De ontheffing blijft steeds behouden:

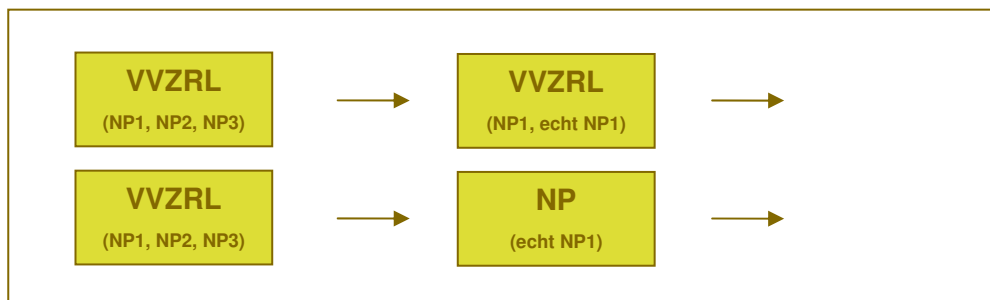
- als in het bedrijf van de overlatende landbouwer de echtgeno(o)t(e) van één of meerdere leden instapt en dus een VVZRL vormt.

- als uit de overlatende VVZRL één of meerdere leden stappen.

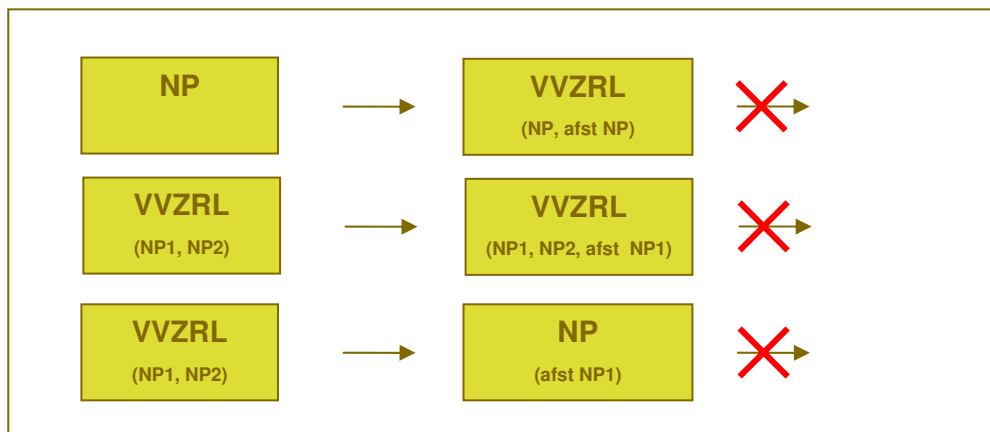

- bij een combinatie van vorige 2 puntjes: één of meerdere leden stappen uit de overlatende VVZRL en de echtgen(o)t(e) van één of meerdere leden van de overlatende VVZRL stappen erin.

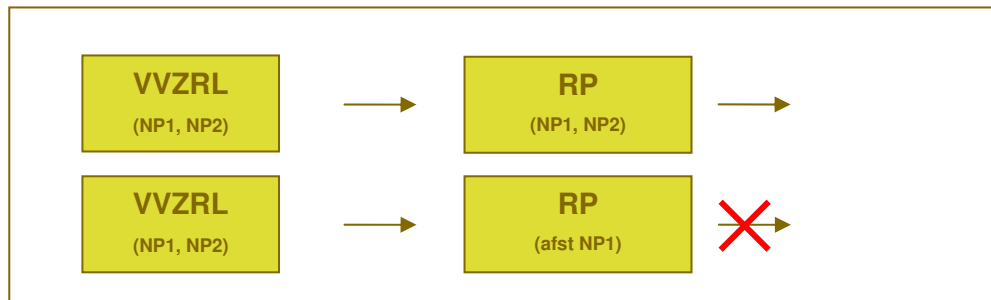
b) ontheffing blijft eenmalig behouden als:

- in het bedrijf van de overlatende landbouwer een afstammeling of een aangenomen kind instapt, of een afstammeling of aangenomen kind van de echtgenoot of de echtgenoot van een afstammeling of aangenomen kind van een lid van het bedrijf van de overlatende landbouwer. Dat kan al dan niet in combinatie met overdrachten beschreven onder punt a).

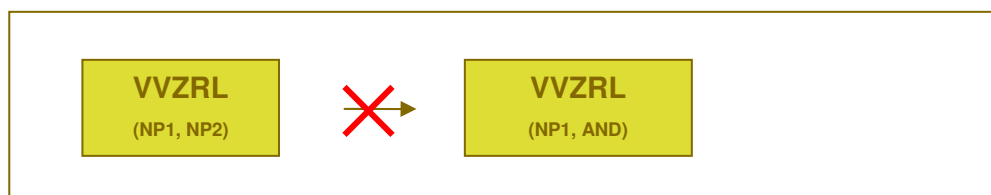

- de VVZRL overgaat naar een rechtspersoon waarvan de zaakvoerder, beherende vennoot of bestuurder van de rechtspersoon:
  - één of meerdere leden zijn van de overlatende VVZRL
  - een afstammeling of een aangenomen kind is, een afstammeling of aangenomen kind van de echtgenoot of de echtgenoot van een

afstammeling of aangenomen kind van één of meerdere leden van de overlatende VVZRL.

c) de ontheffing wordt stopgezet als het een andere overdracht betreft dan de hierboven vermelde overdrachten.

I.2.3. Huiskavel

De huiskavel is het perceel (of de percelen) die met de vergunde woning of met de vergunde stal(len) een ononderbroken ruimtelijk geheel vormt (vormen). Dat geheel is duidelijk afgebakend door een herkenbaar specifiek gebruik of door een duidelijk herkenbaar element in het landschap (waterlopen, sloten, wegen, ...).

Op de huiskavel geldt geen bemestingsverbod maar zijn de algemene bemestingsnormen en bepalingen van kwetsbaar gebied water van toepassing op voorwaarde uiteraard dat het perceel niet ligt in andere kwetsbare gebieden met verstrengde bemestingsnormen zoals fosfaatverzadigd gebied en grondwaterwingebieden zone I. Dat betekent dat de huiskavel net zoals een perceel met ontheffing dezelfde plichten én rechten geniet als een perceel dat in kwetsbaar gebied water ligt. De huiskavel komt niet in aanmerking voor de vergoeding natuur.

Enkel de volgende groepen natuur komen in aanmerking voor de huiskavelregeling:

- halfnatuurlijke graslanden in natuurgebieden (GRN)
- potentieel belangrijke graslanden in natuurgebieden (GRI)
- intensieve graslanden en akkers in natuurgebieden (GRO)

De bosgebieden komen dus niet in aanmerking voor de huiskavelregeling.

I.3. Wanneer treden de bepalingen in werking?

De wijzigingen aan het Mestdecreet met betrekking tot de gewestplanbepalingen zijn van toepassing sinds 1 januari 2007.

I.4. Welke compensaties zijn er mogelijk in kwetsbaar gebied natuur?

Percelen waarop het bemestingsverbod geldt, komen in aanmerking voor de vergoeding natuur voor zover deze percelen niet in erkende natuur- en bosreservaten liggen. De vergoeding natuur vindt net als de beheerovereenkomsten en agromilieumaatregelen haar basis in het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 (PDPO II). De vergoeding bedraagt 150 EUR per ha en kan u jaarlijks aanvragen via de verzamelaanvraag van het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV). Welke percelen concreet in aanmerking komen voor de vergoeding natuur is te zien in het Overzicht Bemestingsregimes dat jaarlijks (begin december) door de Mestbank opgestuurd wordt maar ook op de verzamelaanvraag zelf.

I.5. Overzicht van de bemestingsrechten en -plichten in kwetsbaar gebied natuur door de gewestplannen

I.5.1. Samenvatting

Hieronder volgt een overzicht van de bemestingsrechten en -plichten die gelden op landbouwpercelen in de gewestplanbestemmingen “natuurgebieden”, “natuurontwikkelingsgebieden”, “natuurreservaten” en “bosgebieden”.

- **Halfnatuurlijke graslanden (GRN of GBN):**
  - Er geldt een bemestingsverbod met uitzondering van 2 GVE/ha, jaar door begrazing. Het perceel komt in aanmerking voor vergoeding natuur.
  - Het perceel komt niet in aanmerking voor een beheerovereenkomst 100 kg N/ha, jaar uit kunstmest.
  - Ontheffing is niet van toepassing.
  - Op de huiskavel zijn de algemene bemestingsnormen(*) geldig. De huiskavel geniet dezelfde plichten én rechten als een perceel dat in kwetsbaar gebied water ligt. De vergoeding natuur kan niet aangevraagd worden.
- **Potentieel belangrijke graslanden (GRI of GBI):**
  - Er geldt een bemestingsverbod met uitzondering van 2 GVE/ha, jaar door begrazing. Het perceel komt in aanmerking voor de vergoeding natuur.
  - Het perceel komt in aanmerking voor een beheerovereenkomst 100 kg N/ha, jaar uit kunstmest. De percelen waarop de landbouwer deze overeenkomst wil toepassen, worden jaarlijks aangeduid op de verzamelaanvraag.
  - Ontheffing is niet van toepassing.
  - Op de huiskavel zijn de algemene bemestingsnormen(*) geldig. De huiskavel geniet dezelfde plichten én rechten als een perceel dat in kwetsbaar gebied water ligt. De vergoeding natuur kan niet aangevraagd worden.
- **Intensieve graslanden in natuurgebieden, -ontwikkelingsgebieden, en – reservaten (GRO):**
  - Er geldt een bemestingsverbod met uitzondering van 2 GVE/ha, jaar door begrazing. Het perceel komt in aanmerking voor vergoeding natuur.
  - Het perceel komt niet in aanmerking voor een beheerovereenkomst 100 kg N/ha, jaar uit kunstmest.

- Ontheffing is mogelijk. Dan zijn de algemene bemestingsnormen van toepassing(*). Percelen met ontheffing genieten dezelfde plichten én rechten als percelen die in kwetsbaar gebied water liggen. De vergoeding natuur kan niet aangevraagd worden.
  - **Overdrachtsregels:** de ontheffing is uitdovend en kan verloren gaan door overdracht van het perceel of een wijziging in de structuur van de rechtspersoon. De impact van overdrachten op de ontheffing is beschreven onder I.3.2. .
- Op de huiskavel zijn de algemene bemestingsnormen(*) geldig. De huiskavel geniet dezelfde plichten én rechten als een perceel dat in kwetsbaar gebied water ligt. De vergoeding natuur kan niet aangevraagd worden.

(*) De algemene bemestingsnormen zijn van toepassing op voorwaarde dat het perceel niet ligt in andere kwetsbare gebieden met verstrengde bemestingsnormen zoals fosfaatverzadigd gebied en grondwaterwingebied zone I.

I.5.2. Bemestingsnormen als bemestingsverbod van toepassing is

	P ₂ O ₅ (kg/ha, jaar)	Totale N (kg/ha, jaar)		N uit dierlijke mest (kg/ha, jaar)	N uit andere meststoffen (kg/ha, jaar)	N uit kunstmest (kg/ha, jaar)
		niet- zandgrond	zandgrond			
Grasland	2 GVE ⁽¹⁾	2 GVE ⁽¹⁾⁽²⁾	2 GVE ⁽¹⁾⁽²⁾	2 GVE ⁽¹⁾	0	0 ⁽²⁾
Akkerland	0	0	0	0	0	0 ⁽²⁾

⁽¹⁾ 2 GVE komt overeen met 170 kg N/ha, jaar en 60 kg P₂O₅/ha, jaar. Deze hoeveelheden mogen uitsluitend door begrazing afgezet worden.

⁽²⁾ Voor percelen gelegen in het BWK-gebied "Potentieel belangrijk grasland" kan jaarlijks een beheerovereenkomst 100 kg N/ha, jaar uit kunstmest aangevraagd worden via de verzamelaanvraag van het ALV. In dat geval mag 100 kg N/ha, jaar uit kunstmest extra opgebracht worden.

I.5.3. Bemestingsnormen als ontheffing of huiskavel van toepassing zijn

Als ontheffing of de huiskavelregeling van toepassing zijn dan gelden de algemene bemestingsnormen op voorwaarde dat de percelen niet in andere kwetsbare gebieden liggen met verstrengde bemestingsnormen, zoals fosfaatverzadigd gebied en grondwaterwingebied zone 1. De normen staan op de website van de VLM: <http://www.vlm.be/landtuinbouwers/mestbank/aanwendenvanmest/bemestingsnormen>

I.5.4. Wat als er natuurrichtplannen opgemaakt worden in deze kwetsbare gebieden natuur?

Op basis van natuurrichtplannen kan voor behoud, herstel en ontwikkeling van de natuur een ontheffing worden gegeven die in de tijd en in bemestingsniveau versoepeld is tot maximum de algemene forfaitaire bemestingsnormen. Maar de bemestingsnormen kunnen ook verstrengd worden onder invloed van natuurrichtplannen om het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur te stimuleren (mits een vergoeding voor de inkomstenverliezen). Als er een natuurrichtplan opgemaakt is, gelden de normen die daarin zijn opgenomen.

II. Wat gebeurt er met de gewestplanbestemmingen als er een ruimtelijk uitvoeringsplan afgebakend wordt?

Het decreet op de Ruimtelijke Ordening van 18 mei 1999 bepaalt dat het vroegere systeem van *gewestplanwijzigingen* vervangen wordt door *ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's)*. Deze plannen vertrekken steeds vanuit de visie van een ruimtelijk structuurplan. Ze worden door één van de volgende niveaus uitgewerkt: door het Vlaams gewest, door de provincie of door de gemeente.

Als een ruimtelijk uitvoeringsplan definitief goedgekeurd wordt, dan houden voor dat specifiek gebied de gewestplanbestemmingen op met bestaan. Het gebied krijgt op basis van de ruimtelijke uitvoeringsplannen nieuwe bestemmingen toegewezen.

Enkel de bestemmingen “natuur en reservaat” en “bos” afgebakend door **gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP's)** worden in het Mestdecreet ook als kwetsbaar gebied natuur gedefinieerd; niet de provinciale of gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

II.1. Wat zijn de gevolgen voor percelen kwetsbaar gebied natuur door gewestplannen als een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) afgebakend wordt?

Als een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in werking treedt, dan worden de gewestplanbestemmingen opgeheven en worden de GRUP-bestemmingen van toepassing. Er kunnen zich dan twee situaties voordoen:

- **Percelen krijgen de GRUP-bestemmingen “natuur en reservaat” of “bos”.**
Percelen die door de gewestplanbestemmingen als kwetsbaar gebied natuur afgebakend waren, blijven ook door het GRUP als kwetsbaar gebied natuur beschouwd. Alle bepalingen van het kwetsbaar gebied natuur blijven van toepassing en wijzigen niet onder invloed van het GRUP. Dat betekent dat er geen kennisgevingsprocedure opgestart wordt zoals in principe voorzien is na de definitieve vaststelling van GRUP's. Ook de perceelskenmerken ten aanzien van de ontheffing blijven behouden. Het GRUP heeft als het ware geen invloed.
- **Percelen krijgen een andere GRUP-bestemming dan “natuur en reservaat” of “bos”.**
Als door een GRUP de percelen een andere bestemming krijgen dan de bestemmingen “natuur en reservaat” en “bos”, dan vallen deze percelen niet langer onder de regelgeving van kwetsbaar gebied natuur. In dat geval zal u een aparte brief ontvangen met vermelding van de percelen die niet meer als kwetsbaar gebied natuur afgebakend zijn. Hierbij wordt eveneens de datum van inwerkingtreding vermeld.

III. Bij wie kunt u terecht voor meer informatie?

Als u nog vragen heeft of inlichtingen wenst over deze brochure, neem dan contact op met uw provinciale afdeling.

Als u nog vragen heeft of inlichtingen wenst over deze brochure, neem dan contact op met uw provinciale afdeling.

VLM Antwerpen - Cardijnlaan 1, 2200 Herentals
Els Daemen - tel.: 014 25 83 04 – els.daemen@vlm.be

VLM Limburg - Koningin Astridlaan 50, 3500 Hasselt
Dirk Massa - tel. 011 29 87 04 – dirk.massa@vlm.be

VLM Oost-Vlaanderen - Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75, 9000 Gent
Johan Vermeer - tel. 09 248 55 70 - johan.vermeer@vlm.be

VLM Vlaams-Brabant – Diestsepoort 6 bus 74, 3000 Leuven
Guy Germanes - tel. 016 66 52 69 - guy.germanes@vlm.be

VLM West-Vlaanderen - Velodroomstraat 28, 8200 Brugge
Sébastien Janssens - tel. 050 45 81 18 – sebastien.janssens@vlm.be

Bezoekuren: van 9 tot 11.30 uur – na de middag volgens afspraak

Bijlage: Biologische waarderingscodes die opgenomen zijn voor de afbakening van kwetsbaar gebied natuur:

Halfnatuurlijke graslanden :

- Ha: struisgrasvegetatie op zure bodem of graslanden van droge, zeer voedselarme zure gronden;
- Hc: vochtig, niet tot weinig bemest grasland, genoemd "dotterbloemhooilanden";
- Hd: kalkrijk duingrasland;
- Hf: natte ruigte met Moerasspirea;
- Hj: vochtige tot natte graslanden met hoge abundantie van Juncus spec;
- Hk: kalkgrasland of grasland van droge, mineralenrijke maar stikstof- en fosforarme gronden;
- Hm: onbemest, vochtig pijpestrootjesgrasland, genoemd "blauwgraslanden", vochtige tot venige graslanden van zeer voedselarme zandgronden;
- Hn: zure borstelgrasvegetatie of heischrale graslanden;
- Hu: mesofiel hooiland;
- Hv: zinkgrasland;

Graslanden Hp*, Hpr*, Hpr+Da, Hr:

- Hp*: soortenrijk permanent cultuurgrasland;
- Hpr*: soortenrijk weiland met veel sloten en/of microreliëf;
- Hpr+Da: zilte graslanden met in de depressies vegetaties gebonden aan zilte invloed;
- Hr: geruderaliseerd, verlaten mesofiel grasland;

Graslanden Hpr*+Da: de soortenrijk zilte graslanden met veel sloten en/of microreliëf en met in de depressies vegetaties gebonden aan zilte invloed;

Graslanden Hpr* met elementen van Mr, Mc, Hu, Hc: soortenrijk weiland met veel sloten en/of microreliëf met elementen van moerassige vegetaties of halfnatuurlijke graslanden;

Potentieel belangrijke graslanden:

- Hp+K: cultuurgrasland met waardevolle kleine landschapselementen in de grasland-, moeras- of waterrijke sfeer, b.v. Hp+Mr, Hp+Kn, Hp+Hc, Hp+K(Ae), Hp+K(Hc), Hp+K(Mr);
- Hp+ fauna: overdruk;
- Hp-graslanden op lemige en kleiige, relatief vochtige bodems in valleien met een hoge ecologische prioriteit (Hpriv);
- Hpr: weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf;

Intensieve graslanden: Graslanden die niet vallen onder de hierboven vermelde graslanden